

LABURPENA

I. NAZIOARTEKO

Txertoetan eta tratamenduetan izandako aurrerapenei esker aurreikuspen baikorrakoak bideratu dira mundu osoan, baina susperraldia mailakatua izango da.

II. ESPAINIARRA

Urteko bigarren hiruhilekoan izandako aurrekaririk gabeko beherakadak ondoan, Espainiako ekonomia arnasa hartu du udan. Hala ere, gaixotasunaren etengabeko berragerraldiak errekuperazioa finkatzea eragozten dute.

III. EAE-KOA

Euskadiko Barne Produktu Gordina (BPG) %15,5 suspertu zen hirugarren hiruhilekoan, industriaren bultzada handiarekin. Nabarmen-tzekoa da Arabak izan duen susperraldia.

IV. BIZKAIKOA

Alarma egoeraren amaierak lurraldeko ekonomia suspertzea lortu du, %15,3 hazi baita aurreko hiruhilekoarekin alderatuta. Hala ere, pandemia agertu aurreko mailetatik oso urrun dago oraindik.

V. FISKALA

Kontsumoaren beherakadak zeharkako zergapetzearen bilketa eragozten du. Zuzeneko zergapetzeak ere behera egin du, baina gutxiago, lan-atxikipenek lagunduta; izan ere, nahiz eta COVID-19ak kolpe gorra eman dion enpleguari, urrira arte %1,5 hazi dira Bizkaian eta %1,2 EAE osoan.

JASANGARRITASUNAREKIN LERROKATZEN DEN ZERGAPETZERA IRISTEKO BIDEAN

Bizkaiko Foru Aldundiak 2021eko maiatzerako garapen jasangarriaren helburuekin bat egiteko Bizkaiko zerga-sistema eraldatzeko oinarriak ezartzen dituen Foru Araua izatea aurreikusten du. Foru Arauaren aplikazioari dagokionez 2021/01/01etik aurrerako atzeraeraginezko ondorioak izango ditu.

Mundu mailako ekimen aitzindaria da eta horren garapenean BFAk lankidetzan dihardu University College Londoneko Institute for Innovation and Public Purpose institutuko ikertzaile talde batekin, Mariana Mazzucato ekonomialariak zuzentzen duena.

Ekimenaren helburua da Ekonomia Itunak Bizkaiko lurraldeari ematen dion zerga-ahalmena Nazio Batuen Erakundeak bere 2030 Agendaren barruan 2015ean definitutako Garapen Jasangarriko Helburuen (GJH) zerbitzura jartzea, lurralde jasangarriago eta inklusiboago batean aurrera egiteko.

Horrela BFAk beste urrats bat eman du GJHak aplikatzearen barruan; izan ere, 2019-2023 legegintzaldiko planean sartu ziren Bizkaia Egiten estrategiaren barruan.

Aurreikusitako zerga-araudiak zergen arloko tratamendu berezitua emango die GJHekin lerrokatuta dauden eta lurraldeari planteatzen zaizkion hiru erroka handiei erantzuten dieten enpresa, proiektu eta inbertsioei:

- ✓ **Erronka demografikoa:** biztanleriaren zahartzea, genero-berdintasuna, jaiotza-tasa, migrazioa, pentsio-programa publiko eta pribatuaren iraunkortasuna...
- ✓ **Klima-aldaketa:** urak eta ibaiak leheneratzea, gizarte-ongizatea, eremu degradatuak leheneratzea, aztarna klimatikoa murriztea, ekonomia birbideratzea trantsizio energetikoa lideratuz...
- ✓ **Garapen ekonomikoa:** berrikuntza, ekintzailatza, enpresak eta talentua erakartzea, mugikortasuna, energiaren sektorearekiko mendekotasuna, industria-enpresentzako etorkizun berri baten bilaketa...

Zehaztutako helburuak lortzeko zergak arautzen dituzten foru arauetan aldaketak egingo dira, besteak beste honako elementu hauetan eragiteko: zerga-egitatearen definizioa, sortzapena, zerga-oinarria, likidazio-oinarria, salbuespenak, murrizketak, hobariak, kenkariak eta gainerako zerga-onurak edo -pizgarriak eta, oro har, dagokion zergaren zenbatekoa zehazten duten elementuetako edozeinetan.

NAZIOARTEKO EKONOMIA

Txertoan aurrerapenak egon diren arren, krisi hau amaitzetik urrun dago. Urte hasieratik milioi bat pertsona baino gehiago hil dira COVID-19aren ondorioz. Izan ere, Nazioarteko Diru Funtsak (NDF) aurreikusi duenez, aurtan ia 90 milioi pertsona behartsu izango dira.

Gertaerek argi utzi dute krisi sanitarioaren konponbidea susperraldi ekonomiko iraunkorra lortzeko ezinbesteko baldintza dela.

Munduaren inguruko politika makroekonomikoko aparteko neurriek eragina edo inpaktua moteltzea ahalbidetu zuten, eta horretarako euste-neurriak lasaitzearekin batera, udan gorakada zikliko desberdina sustatzen lagundu zuten.

Hala eta guztiz ere, COVID-19aren pandemiak ekonomiaren susperraldia eten du.

Infekzioak berragertzearen ondorioz, euste-neurriak hartu dira Europar Batasuneko kide askotan. Neurri horiek jarduera ekonomikoari eragingo diote, eta eragin negatiboak izango dituzte kontsumoan eta inbertsioan, baina udaberrian baino gutxiago; beraz, litekeena da hazkundera 2020ko laugarren hiruhilekoan gelditzea.

Finantza-merkatuek eutsi egiten diote, nahiz eta arriskuak gero eta handiagoak izan. Moneta-politika hedakorri esker, batez ere banku zentralen likidezia-hornidura masiboari esker, errenta finkoko merkatua eta errenta aldakorreko merkatua nahiko erresistente mantendu dira, kalte ekonomikoak gorabehera. Finantzaketaren aldeko baldintzek pandemiaren eragin ekonomikoa moteltzen dute, baina finantza eremuaren eta ekonomia errearen arteko "desakoplamendua" ere erakusten dute.

Maileguak babesteko moneta- eta zerga-politikak. Europan enpresei laguntzeko neurriak hartu dira, hala nola Estatuak enpresa ez-finantzarioen banku-maileguei ematen dizkien bermeak. Neurri horiek porrotak ekidin dituzte, baina bankuen arriskuarekiko tolerantzia ere murriztu dute, eta, beraz, kendu ahala kreditu-estandarrek gogortu beharko dizkiete enpresei.

Kontsumo publikoak funtsezko eginkizun egonkortzailea izan du enpleguari eusteko eta bitarteko ondasunen erosketa (mediku-hornidurak, adibidez) areagotu egin da. Aitzitik, pandemiak kontsumo pribatua eta inbertsio pribatua izan zuen eragina bereziki larria izan zen urtearen lehen erdian. Hirugarren hiruhilekoan suspertzen hasi diren arren, ez da espero pandemia aurreko mailara iristea etorkizun hurbilean.

Pandemiak presio handia egin die lan-merkatuei, eta lanpostuen galerek ez dute aurrekaririk lehen seihilekoan. Espainiako ABEEak bezalako euste neurrien ondorioz, litekeena baino jaitsiera handiagoa izan da, baina datorren urtean doikuntza handiagoak espero dira.

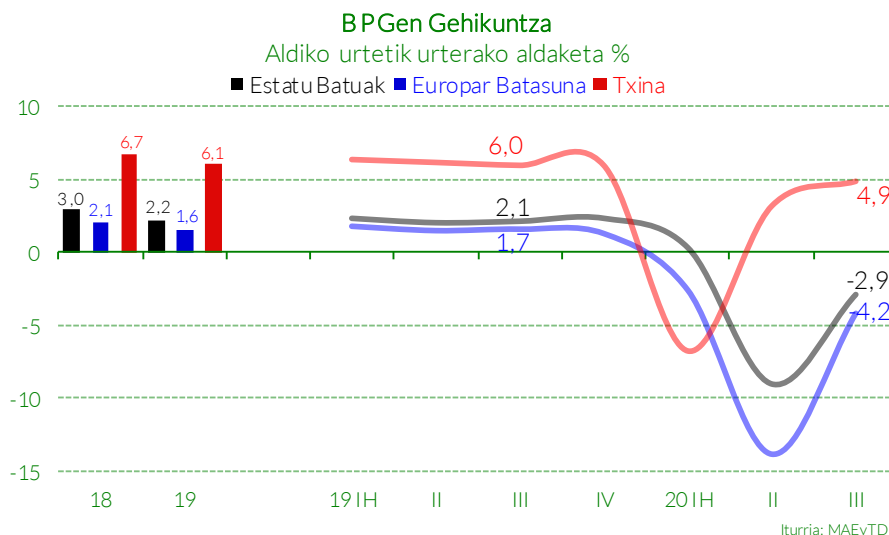
Industriaren ekoizpena, apirilean izandako kolpearen ondoren, -%28,4 jaitsi da eurogunean, eta pixkanaka errekuaratzen joan da, eta hirugarren hiruhilekoko hiru hilabeteetan egonkor mantendu da, urte arteko -%6,8 inguruan.

Estatu kideek hartutako neurri politikoek, EB mailako ekimenekin batera, pandemiak lan-merkatuetan duen eragina arintzera bultzatu dute. Horri esker, EBko langabezia-tasa puntu bat baino ez da igo martxoko %6,5etik iraileko %7,5era.

Energiaren prezioen beherakada handiak Europar Batasuneko inflazio orokorra lurralde negatibora eraman zuen abuztuan eta irailean. Azpiko inflazioa, energia eta landu gabeko beste batzuk izan ezik, item guztiak barne hartzen dituen, nabarmen murriztu zen udan, zerbitzuen eskaria txikiagoa zelako, batez ere turismoarekin eta industria-ondasunekin lotutakoak. Eskariaren ahuleziak, lan merkatuaren lasaierak eta euroaren truke tasa indartsuak beheranzko presioa eragingo dute prezioetan datozen hileetan.

Hazkuntzaren eboluzioa arlo ekonomikoaren arabera

Gorakada handia izan da hirugarren hiruhilekoan. ELGAko herrialde guztien BPGaren hazkundea %9,0 igo zen hirugarren hiruhilekoan hiruhilekoen artean (-%10,5 aurreko hiruhilekoan), baina -%4,1 jaitsi zen urte arteko datuetan (-%11,7 bigarren hiruhilekoan).

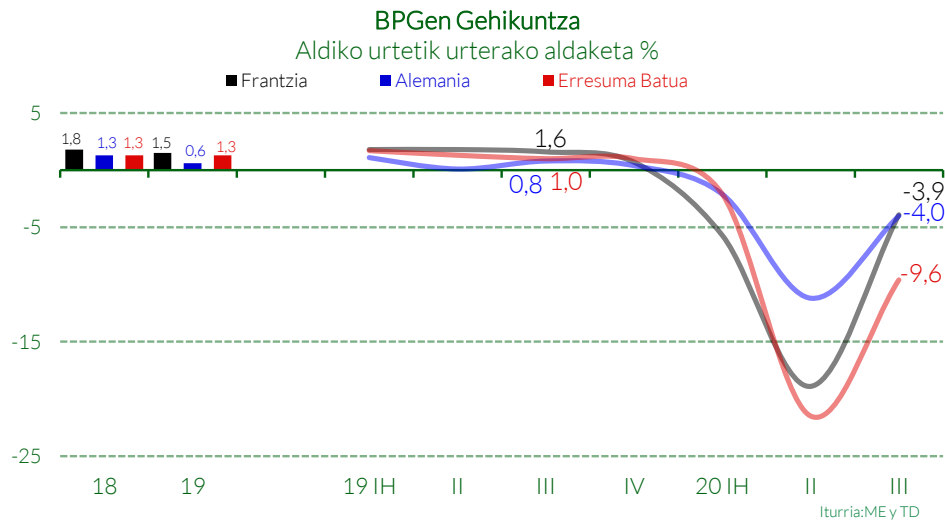

Estatu Batuetan uzkurdua ez da uste bezain larria izan urtearen lehen erdian, eta espero zitekeena baino bizkorragoa izan da errekupeazioa, hain zuzen eskaera pribatu sendoari, lan-merkatuaren hobekuntzari eta moneta-politika oso egokiari eta zerga-pizgarriei esker.

Txina azkar suspertzen jarraituko duela aurreikusten da, urte hasieran blokeo-fasearen amaiera goiztiarrari etekina ateraz, kanpoko eskaria eta politika espezifikoaren babesa areagotuz.

Japoniak lau hiruhilekotan jarraian egin du behera, izan ere, 2019ko laugarren hiruhilekoan behera egin duen ekonomia bakarrenetakoa da. 2020ko hirugarren hiruhilekoan, -%5,7 jaitsi da urte batetik bestera, eskaera nazionalak behera egin duelako.

Euroguneko eta Erresuma Batuko BPGek hazkunde handiak izan dituzte hiruhilekoen artean hirugarren hiruhilekoan, baina urtetik urterako jaitsiera-tasa nabarmenetan jarraitzen dute.

Uztailetik irailera bitartean, EBko (-%4,2) eta euroguneko (-%4,3) jaitsierak oso antzekoak izan dira. Alemania, Frantzia eta Italia estatu kideek, adibidez, batez bestekoaren antzeko tasak jaitsi dituzte, baina Espainiak -%8,7 egin du behera, EBko herrialdeen artean txikiena.

Are gehiago jaitsi da Europako bigarren ekonomia, Erresuma Batua; izan ere, bigarren hiru hilekoan -%21,5eko beherakada historikoa izan ondoren, hirugarrenean -%9,6ko beherakada izan du barne-eskariak eraginda. Herrialde honetan, susperraldia luzaroago luzatzea espero da, pandemiaren epe luzeko ondorioengatik eta EBrekiko merkataritza-harreman berri eta nabarmen merkeagoetara egokitzeko beharragatik.

Epe motzeko aurreikuspenak

Aldapan gorako bide luze, desberdin eta zalantzarikoa. NDFk, urrian egindako aurreikuspen txostenean, 2020rako atzeraldi sakona aurreikusten jarraitzen du, baina ekaineko eguneraketarekin alderatuta, zortzi hamarren gora egingo du.

Hala, Nazioarteko Diru Funtsaren arabera, 2020an -%4,4 egingo du behera, eta 2021erako %5,2raino igotzea espero dute.

Oro har, harreman intentsiboa behar duten zerbitzuen mendekotasun handiena duten herrialdeek eta petrolio-esportatzaileek errekonferazio ahulagoa dute manufaktura-ekonomien aldean.

Txinari dagokionez izan ezik, aurten produktuak 2019ko mailak gaintzea aurreikusten baita, aurreikuspenen arabera, bai ekonomia aurreratuetan, bai hazten ari diren eta garatzen ari diren merkatuetako ekonomietan, produktua 2019ko mailen azpitik mantenduko da, baita 2021ean ere.

Suspertze partziala, gero eta dibergentzia handiagoa. Pandemia horren ondorioz, ekonomia aurreratuen eta suspertzen ari diren eta garatzen ari diren ekonomien (Txina kontuan hartu gabe) arteko diru-sarreraren perspektibak okerrera egingo duela uste da.

2021. urtearen amaierarako, hazten ari diren eta garatzen ari diren merkatuetako ekonomietarako pandemiaren aurretik proiektatutako mailarekiko produktuaren galera,

Txina alde batera utzita, ekonomia aurreratuetarako proiektatutakoa baino askoz handiagoa izango dela aurreikusten da (-%8,1 eta -%4,7, hurrenez hurren).

Izan ere, Latinoamerikako, Saharaz hegoaldeko Afrikako eta gorabidean den Asiako herrialde askotan, eremu politiko mugatuak, osasun-egoera zalantzarriak eta dibisen diru-sarrerak murrizteak errekonperazio-aukera positiboagoak eragotzen dituzte.

Litekeena da krisi honek kalte iraunkorrak sortzea epe ertainean, lan merkatuek denbora beharko baitute suspertzeko, ziurgabetasunak eta balantzeetako arazoei inbertsioa geldiarazi dute eta giza kapitalean eragina izango du eskolatze aldien galerak. 2021eko gorakadaren ondoren, munduko hazkundea pixkanaka motelduko dela aurreikusten da, epe ertainean %3,5era iritsi arte.

Edonola ere, oraindik ere ziurgabetasun handia dago aurreikuspenen inguruan, bai goranzko bai beheranzko arriskuekin.

Barne Produktu Gordina errela: Aurrikuspenak

(Urteko aldakuntza tasa, %)

	2019	Aurrikuspenak		Diferentzia WEO 10-2020	
		2020	2021	2020	2021
Mundua	2,8	-4,4	5,2	0,8	-0,2
Aurreratutako ekonomiak	1,7	-5,8	3,9	2,3	-0,9
Estatu Batuak	2,2	-4,3	3,1	3,7	-1,4
Euro gunea	1,3	-8,3	5,2	1,9	-0,8
Alemania	0,6	-6,0	4,2	1,8	-1,2
Frantzia	1,5	-9,8	6,0	2,7	-1,3
Italia	0,3	-10,6	5,2	2,2	-1,1
Espainia	2,0	-12,8	7,2	0,0	0,9
Japoia	0,7	-5,3	2,3	0,5	-0,1
Erresuma Batua	1,5	-9,8	5,9	0,4	-0,4
Txina	6,1	1,9	8,2	0,9	0,0
India	4,2	-10,3	8,8	-5,8	2,8
Azaleratutako ekonomiak	3,7	-3,3	6,0	-0,2	-0,2
Brasil	1,1	-5,8	2,8	3,3	-0,8
Mexico	-0,3	-9,0	3,5	1,5	0,2
Errusia	1,3	-4,1	2,8	2,5	-1,3

Iturria: Nazioarteko Diru Funtzak (NDF)-WEO 2020-10

Europako Batzordearen udazkeneko aurreikuspen ekonomikoak baikorrak dira 2020rako, eta eurogunean -%7,8ko uzkuertzea aurreikusten dute, eta EB osoan -%7,4koa.

Jarduera berriro suspertuko da 2021eko lehen hiruhilekoan, baina birusari eusteko neurriek eta Erresuma Batuekin hain onuragarriak ez diren merkataritza-harremanen eraginak mugatuko dute. Hala, 2021ean %4,0tik gorako errebotea espero da, eta 2022an hazkundea -%3,0ra jaistea espero da.

Edonola ere, 2020ko atzeraldiaren sakontasuna eta 2021eko eta 2022ko susperraldiaren abiadura oso desberdinak izango dira estatu kideen artean. Ez bakarrik pandemiaren larritasunaren eta euste-neurrien zorrotasunaren desberdintasunengatik, baita egitura ekonomikoen desberdintasunengatik eta politika nazionalaren erantzunengatik ere.

Europako Batzordearen arabera, esportazioek -%11,5 egingo dute behera 2020rako, gutxi gorabehera, eta datozen bi urteetan susperraldi mailakatua eta osatugabea izango da.

Inportazioen bilakaera esportazioen oso antzekoa izango denez, kanpo-merkataritzaren ekarpen garbi nahiko apala espero da 2021ean eta 2022an, aurten negatiboa izan ondoren.

2021erako espero den gorakada ekonomikoa gorabehera, aurreikuspenen arabera, EBko langabezia-tasa aurtengo %7,7tik datorren urteko %8,6ra igoko da, estatu kideek larrialdietarako laguntza-neurriak arian-arian ezabatzen dituzten heinean, eta ez da berriro jaitsiko 2022ra arte (%8,0).

Etxeak eta enpresak pandemiaren eragin negatibotik babesteko ezarritako neurri fiskalak direla eta, administrazio publikoen defizita eta zorraren eta BPGaren arteko erlazioa nabarmen handituko da eurogunean.

Estimazioen arabera, defizita BPGaren %0,6koa izango da 2019an, eta %8,8koa 2020an, eta %6,4koa 2021ean eta %4,7koa 2022an. Zorraren eta BPGaren arteko erlazioa BPGaren %85,9tik 2019an %101,7ra igaroko da 2020an, eta etengabe haziko da 2021ean (%102,3) eta 2022an (%102,6).

Inflazioari dagokionez, euroaren eremuan, Kontsumitzaileko Prezioen Indize harmonizatuak (KPIH) neurtuta, 2020an %0,3ko batez bestekoa izatea aurreikusten da, 2021ean %1,1era eta 2022an %1,3ra igo aurretik, petrolioaren prezioak egonkortzen diren heinean. EBrako, tasa zertxobait handiagoak aurreikusten dira (%0,7 2020an, %1,3 2021ean eta %1,5 2022an).

ESPAINIAKO EGOERA

Espainiako ekonomiak haizea hartu du, urteko bigarren hiruhilekoan izandako beherakada izugarriaren ostean. Hala eta guztiz ere, murrizketa berriek, dagoeneko praktikan daudenek, eta birusaren etengabeko berragerpenak geldiarazteko epe motzera aurreikusten direnek, hurrengo hiruhilekoan suspertzea eten egingo dela erakusten dute.

INERen Hiru Hileroko Kontabilitate Nazionalaren (HHKN) aurrerapenaren arabera, Espainiako ekonomiaren Barne Produktu Gordina (BPG) %16,7 hazi da 2020ko uztaila eta iraila bitartean, aurreko hiruhilekoarekin alderatuta (-%17,8). Urte arteko datuei dagokionez, produktuak negatiboan jarraitzen badu ere, -%8,7ko galerarekin 2019ko aldi berdinarekin alderatuta, moteldu egin da urteko bigarren hiruhilekoan izandako beherakada sakona, orduan -%21,5 jaitsi baitzen.

Datu horiekin, Espainiako ekonomia eurogunea baino gehiago hazi da hiru hilean behin (%12,5), eta 2019ko aldi berarekin alderatuz gero, jaitsiera handiagoa izan du (-%4,3). Gauza bera gertatzen da Europar Batasunarekin: hiruhileko bakoitzean %11,5 hazi da, eta urte arteko %4,2 jaitsi.

Alarma-egoera amaitu ondoren jarduera suspertu izanak markatzen du hazkundea. Hala ere, gorakada ez da nahikoa aurreko ekitaldiko mailetara hurbiltzeko, eta pandemiaren bilakaerari buruzko azken datuek pentsarazten dute Espainiako ekonomiak, bere ingurukoek bezala, denbora asko beharko duela oraindik horiek lortzeko.

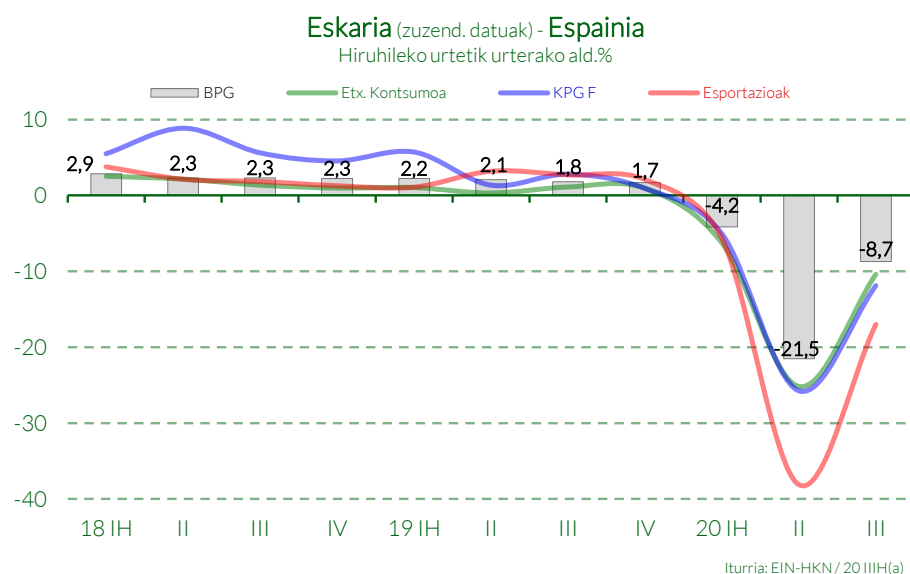
Lan-merkatuak ere ibilbide bera izan du hirugarren hiruhileko honetan; izan ere, aurreko hiruhilekoarekin alderatuta hobekuntza handia izan badu ere (%24,7 hazi da benetan lan egindako orduen kopurua), urte arteko datuei dagokienez, zifra negatiboetan jarraitzen du, 2019ko aldi berarekin alderatuta -%6,2ko jaitsierarekin, nahiz eta apirila eta ekaina bitartean izandako -%24,9ko beherakada sakona atzean utzi duen.

Barne eskaria

Eskari nazionalak lagundu du gehien urteko hirugarren hiruhilekoan jardueraren errebotean. BPGaren urte arteko hazkundeari egindako ekarpena 11 puntu hobetu da apiriletik ekainera bitartean lortutako datuarekin alderatuta. Hala ere, beherakada handia izan da (-%7,8).

Urte arteko datuei erreparatuta, eskari nazionalaren bi osagai nagusiek behera egin dute berriro, baina aurreko hiruhilekoan baino askoz gutxiago. Azken kontsumoko gastua -%6,8 jaitsi da, bigarren hiruhilekoko -%17,8aren ondoren, eta kapitalaren eraketa gordina (KEG) -%12,8 jaitsi da, apiriletik ekainera bitarteko aldian izandako -%25,4aren aldean 12,6 puntu hobetuz. Hiruhileko datuetan, bi faktoreek nabarmen egin dute gora: azken kontsumoko gastua %14,3koa izan da, eta KEG, berriz, %17,8koa.

Azken kontsumoko gastuaren barruan, eta urtetik urterako datuei erreparatuta, familien gastua -%10,4 jaitsi da, bigarren hiruhilekoan izandako -%25,2ko beherakadaren ondoren. Bai, handitu egin da administrazio publikoen gastua (%3,7), pandemiaren ondorio ekonomiko eta sanitarioak arintzeko hartutako neurriengatik, are gehiago aurreko aldian baino (%3,1).

KEGk udan markatutako bidea azken kontsumoaren antzekoa da, eta kide guztiek nabarmen egin dute hobera aurreko hiruhilekoarekin alderatuta, nahiz eta 2019arekin alderatuta, aurrera egin arren, zifra oso negatiboak erakusten jarraitzen duten. Hala, urtetik urterako datuei erreparatuta, kapital finkoaren eraketa gordina -%11,9 jaitsi da, eta osagai guztiak jaitsi dira: aktibo finko materialetan egindako inbertsioa (-%13,4), etxebizitzetan eta beste eraikin eta eraikuntza batzuetan egindako inbertsioa (-%15,2) eta makinerian,

ekipamendu-ondasunetan eta armamentu sistemetan egindako inbertsioa (-%11,4). KEGaren beste aldagaia, jabetza intelektualeko inbertsioa, guztizko inbertsioan pisu askoz txikiagoa duena, gutxiago jaitsi da, -%4,6.

Kanpo eskaria

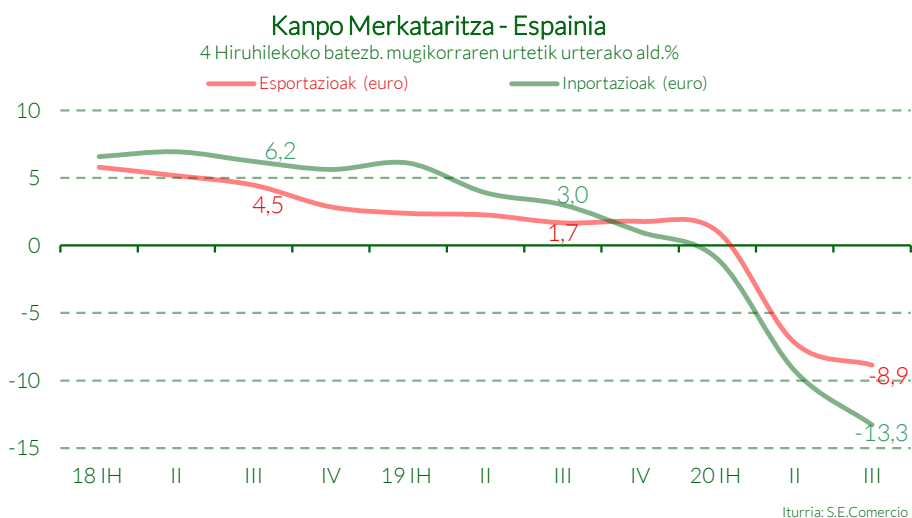
Kanpoko eskariak ia bi puntu murriztu du urte arteko BPGaren hazkundeari egindako ekarpen negatiboa: bigarren hiruhilekoan -2,7 puntukoa izatetik uztailetik irailera bitartean -0,9 puntukoa izatera igaro da. Turismo-denboraldi betean, nazioarteko turismoaren ia jendetzarik ez dagoenez, zerbitzuen esportazioak -%42,8 egin du behera urtetik urtera, eta Espainian bizi ez direnen gastuak -%74,3. Ondasunen esportazioari dagokionez, 2019ko aldi berarekin alderatuta, galera -%4,6koa izan da, aurreko hiruhilekoan baino ia 23 puntu txikiagoa, orduan beherakada -%27,3koa izan baitzen.

Oro har, ondasunen eta zerbitzuen esportazioek urtetik urterako -%17,0 galdu dute, eta hiruhileko batetik bestera, berriz, %34,3 igo dira.

Ondasunen eta zerbitzuen inportazioek ia 18 puntu berreskuratu dituzte urtetik urtera, eta -%15,7 jaitsi dira (apirila eta ekaina bitartean -%33,5 jaitsi ziren). Aurreko hiruhilekoarekin alderatuta, kanpoko erosketek (%28,4) salmentek baino gutxiago egin dute gora (%34,3).

Merkataritzako Estatu Idazkaritzaren (MEI) datuen arabera, 2020ko uztaila eta iraila bitartean, Espainiako ekonomiaren esportazioak -%5,7 jaitsi dira urtetik urtera, aurreko hiruhilekoan izandako -%27,7ko beherakadaren ondoren eta duela urtebete izandako %1,4ko igoeraren aurrean.

Helmugaren arabera, Europar Batasunari egindako salmentak -%1,2 jaitsi dira, eta munduko gainerako herrialdeei egindakoak, berriz, -%13,6. Produktuen arabera, esportazio ez-energetikoen (guztizkoen %96,0) urte arteko -%1,9 galdu zuten, eta, neurri handi batean, moteldu egin zuten bigarren hiruhilekoko -%25,1eko jaitsiera handia. Bilakaera okerragoa izan dute salmenta energetikoen (-%49,2, apirila eta ekaina bitartean, jaitsiera -%58,1ekoa izan zen).

Sektoreka, aurreko hiruhilekoan izandako beherakada gogorraren ondoren (-%48,5), nabarmentzekoa da automobilgintzaren emaitza ona (Espainiak kanpora egindako salmenta guztien %15,4); izan ere, elikaduraren %5,3ko igoera berriarekin batera (gutzizkoaren %18,0), kanpo-merkataritzaren datu positiboa sostengatzen dute. Gainerako sektore garrantzitsuek urte arteko jaitsieran jarraitzen dute, baina guztiek hobetu dute tasa apiriletik ekainera bitarteko aldiarekin alderatuta: erdi-fakturek -%4,5 galdu dute (gutzizkoaren %25,4 dira), ekipo-ondasunek -%5,0 egin dute behera (%20,4 dira) eta kontsumo-manufakturek -%9,4 (kanpo-merkatuko kuotaren %10,6).

Inportazioak, MEIren datuen arabera, urteko bigarren hiruhilekoan -%32,5eko urte arteko beherakadaren ondoren, udako aldian -%14,1 jaitsi dira, 2019ko aldi berean lortutako %2,7ko gorakadaren aurrean.

Jatorriaren arabera, Espainiak EBtik egindako erosketak -%9,7 jaitsi dira udan, apiriletik ekainera izandako -%33,4a baino askoz gutxiago. Munduko gainerako herrialdeetatik ere behera egin dute erosketek, -%18,6, laugarren hiruhilekoa jarraian jaitsi baita.

Produktuei dagokienez, inportazio ez-energetikoak -%9,4 jaitsi dira urtetik urtera, aurreko hiruhilekoan baino 18,5 puntu gutxiago. Energia-inportazioen beherakadak, berriz, askoz ere gogorragoa izaten jarraitzen du, -%42,9koa, baina, era berean, apiriletik ekainera bitartean baino 18 puntu gutxiago jaitsi dira.

Sektoreka, kontsumo iraunkorreko ondasunen kanpo-erosketak soilik (%3,3) hazi dira hiruhilekoan, %14,1. Gainerako sektoreetan jaitsiera orokorra izan da, baina bigarren hiruhilekoan izandakoa baino txikiagoa, elikaduraren kasuan izan ezik; izan ere, bigarren hiruhilekoan -%6,0 izatetik udan -%11,3 izatera igaro da. Nabarmentzekoak dira erdi-fakturen -%10,1eko jaitsiera, ekipamendu-ondasunen -%5,2koa eta automobilgintzaren -%20,3koa.

Horren ondorioz, merkataritza-saldoak 3.531,9 milioi euroko defizita izan zuen, aurreko hiruhilekoan lortutako superabitaren ostean. Hala, estaldura-tasa bigarren hiruhilekoko %100,2tik egungo %94,8ra jaitsi da.

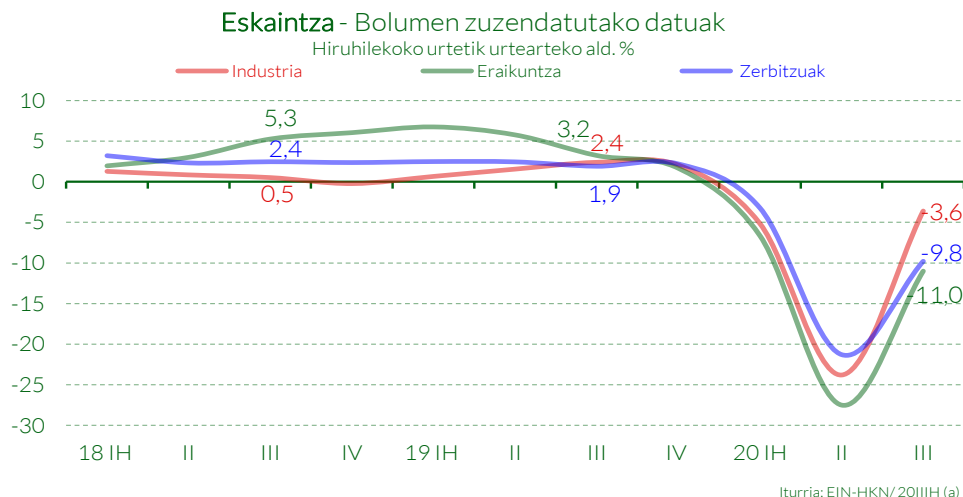
Ekoizpena

Aurreko hiruhilekoan bezala, jarduera-sektore guztietan, lehen sektorean izan ezik, hazkunde oso negatiboak izan dira, nahiz eta alarma-egoera amaitu ondoren jarduera eta kontsumoa suspertu egin diren, beherakada ez da hain sakona izan.

HHKNren aurrerapenaren datuen arabera, Industria -%3,6 jaitsi da urtetik urtera, 20,2 puntu igo baita aurreko hiruhilekoarekin alderatuta. 2019ko aldi berean %2,4 hazi zen. Manufaktura-adarraren jaitsiera lau hamarren handiagoa da, -%4,0ra iritsiz.

Eraikuntza da galera handiena izan duen sektorea eta, bigarren hiruhilekoarekin alderatuta 16,5 puntu berreskuratu dituen arren, -%11,0 jaitsi da. 2019ko uztaila eta iraila bitartean, berriz, emaitza onenak lortu zituen sektorea izan zen, %3,2ko gorakadarekin.

Zerbitzuak, bigarren hiruhilekoko -%21,3aren ondoren, udan 11,5 puntu berreskuratu eta urte arteko -%9,8 jaitsi dira.

Azkenik, lehen mailako adarrek gora egin dute bigarren hiruhilekoz jarraian, eta uztailetik irailera bitartean urtetik urtera %5,0 egin dute gora.

Lan merkatua

Konfinamendua amaitu ondoren, lan egindako orduen kopurua izugarri hazi da aurreko hiruhilekoarekin alderatuta. HHKNren aurrerapenaren arabera, uztailean eta irailean lan egindako orduak %24,7 igo dira urteko bigarren hiruhilekoan zenbatutakoen aldean, orduan alarma-egoeraren deklarazioaren ondorioz geldialdi osoa edo partziala gertatu baitzen hainbat eta hainbat jardueratan.

Urte arteko datuetan, 2020ko hirugarren hiruhilekoan lan egindako orduen galerak jarraitzen du, -%6,2, 2019ko aldi berean %0,7 igo ziren arren.

Lanaldi osoko lanpostu baliokideetan, Espainiako ekonomiak -%5,5eko urte arteko jaitsiera izan du, duela urtebete baino 1.012.000 enplegu gutxiagorekin. Hiruhilekoei dagokienez, apiriletik ekainera %16,0 igo da, lan egindako orduen aldaketaren eta lanaldi osoko lanpostuen batez besteko lanaldiaren igoeraren ondorio konbinatua dela eta. Hiruhilekoan, Aldi Baterako Erregulazio-espeditante batek eragindako pertsonen %80 lanera itzuli direla kalkulatu da.

Sektoreka, BPGaren portaerarekin korrelazioan, guztiek urte arteko zifra negatiboekin jarraitzen dute, nahiz eta enplegua berreskuratu den aurreko hiruhilekoarekin alderatuta. Hala, 2019ko aldi berarekin eta 2020ko bigarren hiruhilekoarekin alderatuta, lan egindako orduen aldaketak honako hauek dira, hurrenez hurren: Industria -%8,6 eta %15,5; Zerbitzuak -%6,5 eta %26,1; Eraikuntza -%2,8 eta %39,1; eta lehen adarrak -%1,0 eta %6,7.

Biztanleria Aktiboaren Inkestak (Biztanleria Aktiboaren Inkesta) berretsi egiten du HHKNk markatutako ibilbidea; izan ere, hiruhileko okupazioa nabarmen errekuiperatu da, eta aurreko hiruhilekoan baino gutxiago jaitsi da urteko datuetan.

2020ko uztaila eta iraila bitartean, Espainiako biztanleria aktiboa 22.899.800 pertsonakoa izan zen, -%0,8ko urte arteko beherakadarekin eta hiruhileko batetik bestera %4,2ko gorakadarekin; izan ere, bigarren hiruhilekoan ez-aktiboen taldean sartu ziren pertsona asko, konfinamendua amaitu ondoren, berriz ere enplegu-bilaketa aktibora itzuli ziren.

Aldi berean, batez beste 19.176.900 pertsona aritu ziren lanean hiruhilekoan, duela urtebete baino 697.500 gutxiago. Urte arteko jaitsiera $-3,5\%$ koa izan zen, aurreko hiruhilekoan $-6,0\%$ koa izan zen bitartean. Hiruhilekoen arteko datuetan 569.700 enplegu berreskuratu dira, $3,1\%$ eko aurrerapenarekin.

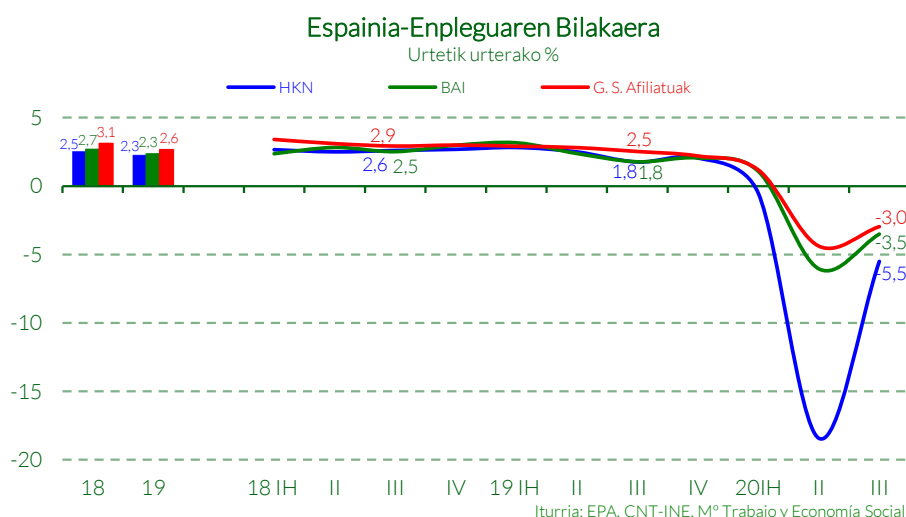
Sektoreka, joera antzekoa da, eta hiru hilean behingo daturik onena eraikuntzak izan du: okupazioak gora egin du ($6,9\%$), ondoren zerbitzuak daude ($3,4\%$) eta ondoren Industria ($1,7\%$). Lehen sektoreak soilik izan du aldakuntza negatiboa; izan ere, BPGaren hiruhileko hazkunde gorabehera, enplegua $-4,2\%$ galdu da. Urtetik urterako kopuruetan, okerrearen industriadarako da ($-4,5\%$), eta ondoren datoz Zerbitzuak ($-3,5\%$), lehen adarrak ($-2,0\%$) eta Eraikuntza ($-1,6\%$).

Hala ere, langabezia-tasa $16,3\%$ koa izan zen, duela urtebeteko tasa baino ia bi puntu eta erdi gehiago, eta aurreko hiruhilekoan baino puntu bat gehiago. Balio absolutuetan, 2020ko hirugarren hiruhilekoan 3.722.900 langabe gehiago zeuden, urte arteko $15,8\%$ ko igoera izugarriarekin.

Generoaren arabera, emakumeen langabezia-tasa puntu eta erdi igo da aurreko hiruhilekoarekin alderatuta, $18,4\%$ arte (duela urtebete $15,9\%$ an zegoen), eta gizonena, berriz, hiru hamarren igo da, $14,4\%$ an (2019ko hirugarren hiruhilekoan $12,2\%$ koa zen).

Langabeziari eta Gizarte Segurantzako afiliazioari buruzko datuen arabera, enpleguak gora egin du aurreko hiruhilekoarekin alderatuta.

18.818.107 milioi afiliatu dira, batez beste, 2020ko hirugarren hiruhilekoan. Pandemiak enpleguan izan dituen ondorioak direla eta, 574.190 afiliazio galdu dira 2019ko hirugarren hiruhilekoarekin alderatuta, hau da, urte arteko $-3,0\%$ ko jaitsiera. Urteko bigarren hiruhilekoarekin alderatuz gero, susperraldi handia hautematen da, eta uztaila eta iraila bitartean 271.729 okupazio gehiago erregistratu dira; horrek esan nahi du hiruhilekoen artean $1,5\%$ eko aurrerapena izan dela.

Urriko azken datuek erakusten dute afiliazioek apur bat gora egin dutela aurreko hilabetearekin alderatuta ($0,6\%$), maiatzetik hona gertatu den bezala; urte arteko datuetan, berriz, iraileko aldaketa negatibo bera izan da, $-2,3\%$.

Erregistratutako langabeziak koronabirusaren krisiak enpleguan eragin dituen ondorioak jasaten jarraitzen du. Estatuko Enplegu Zerbitzu Publikoaren (EEZP) arabera, 2020ko hirugarren hiruhilekoan 3.784.100 pertsona langabe zeuden langabezian, duela urtebete baino %24,0 eta 732.100 langabe gehiago (orduan %3,8koa izan zen igoera). Hiruhilekoan 66.500 langabe gutxiago daude aurreko aldiarekin alderatuta (-%1,7).

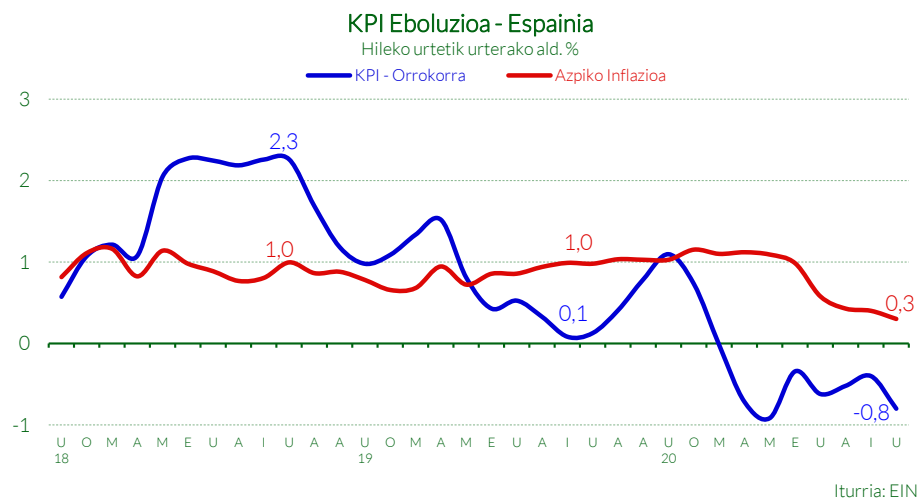
Urriko azken datuekin (azken hilabete horretan beti igo da langabeen kopurua), EEZPren erregistroek gora egiten jarraitzen dute: 3.826.000 langabe daude, irailean baino 49.600 gehiago (%1,3ko igoera) eta 2019ko urrian baino 648.400 gehiago (%20,4ko igoera).

Prezioak, soldatak

HHKNren aurrerapenaren datuen arabera, prezio arruntetako BPGa -%7,8 jaitsi da urtetik urtera 2020ko hirugarren hiruhilekoan, eta ia hamahiru puntu hobetu da aurreko hiruhilekoko beherakadarekin alderatuta.

Horregatik, ekonomiaren deflaktore inplizitua, prezioen igoeraren erritmoa neurtzen duena, urte arteko %1,0koa izan da, aurreko hiruhilekokoaren oso antzekoa.

Inflazioa ez da ateratzen apirilean hasitako balio negatiboen ibilbidetik. INEren arabera, inflazioa, Kontsumorako Prezioen Indizearen (KPI) urte arteko aldakuntzarekin neurtuta, %0,8koa izan da urrian, irailean baino lau hamarren txikiagoa. Urtea hasi zenetik, zazpigarren hilabetez jarraian negatiboa izan da. Beherakada berri hori, batez ere, etxebizitzaren prezioen -%3,6ko eta jakinarazpen-taldearen -%4,2ko beherakadatik dator.

Azpiko inflazioa, KPlaren elementu lurrunkorrenak baztertzen dituen, hala nola elikagai ez-elaboratuak eta produktu energetikoak, hamarren bat jaitsi da urrian, eta %0,3an kokatu da, KPI orokorraren tasa baino puntu bat gehiago.

Bestalde, soldatapeko lanpostu baliokideagatiko ordainsaria eta lan-kostu unitarioa %1,0 eta %4,6 igo dira urte arteko datuetan, hurrenez hurren, bigarren hiruhilekoko %2,9 eta %7,0 baino gutxiago. Nabarmentzekoa da lan-kostu unitarioa 3,5 puntu baino handiagoa dela ekonomiaren deflaktore inplizituak izan duen aldakuntza baino (%1,0).

Epe motzerako eta ertainerako aurreikuspenak

BPGaren beherakada handia 2020an eta gorakada handia 2021ean. Erakundeak bat datoz ibilbidean eta desberdinak dira magnitudeen irismenari dagokionez.

Nazioarteko Diru Funtsak (NDF), munduko ekonomiari buruzko urriko aurreikuspenen txostenean, ekainean egindako eguneratzeari dagokionez Espainiarako egindako hazkunde-proiektzioak berrikusi ditu, 2020ko beherakada BPGaren $-12,8\%$ mantenduz, eta 2021erako aurreikusitako susperraldia bederatzi hamarren hobetuz, $7,2\%$ kokatuz.

Espainiakoa izango litzateke 2020an ekonomia aurreratuen artean izandako beherakadarik handienetako bat, Frantziakoa ($-9,8\%$) eta Italiakoa ($-10,6\%$) gaindituta, eta euroguneko batez bestekoaren ($-8,3\%$) oso gainetik. Joera alderantzizkoa da 2021ean, Espainiako ekonomiak euroguneko batez bestekoa baino gehiago egin baitu gora ($5,2\%$).

Bestalde, Europako Batzordeak, Udazkeneko Aurreikuspen Ekonomikoetan, Espainiari dagokionez BPGaren beherakada txikiagoa aurreikusten du, Funtsak aurreikusitakoa baino, $-12,4\%$ koa (eurogune osoaren $-7,8\%$ tik gorakoa), eta, ondorioz, 2021ean igoera txikiagoa, $5,4\%$ koa, Euroguneke batez bestekoa baino puntu bat gehiago.

Era berean, 2020an enplegua $-8,7\%$ jaitsiko dela aurreikusi du Batzordeak, langabezia-tasa bi puntu eta erdi baino gehiago igoko da, eta 2020a $16,7\%$ ekin itxiko da. 2021ean, okupazioa $3,5\%$ hobetuko bada ere, langabezia-tasa $17,9\%$ arte haziko da, eta 2022tik aurrera, berriz, $17,3\%$.

Bruselak iragarri duenez, defizita $12,2\%$ iritsiko da 2020an, eta $9,6\%$ jaitsiko da 2021ean. 2020. urtea negatiboan amaitu ondoren ($-0,2\%$), inflazioak goranzko bidea hartuko du berriro 2021aren amaieran ($0,9\%$).

Espainiako Bankuak aurreko Koiunturaren Aldizkarian jasotako iraileko aurreikuspenei eusten die, eta bi egoera daude 2020rako: $-10,5\%$ eko galera onenean eta $-12,6\%$ koa txarrean. 2021erako, lehenengo agertokian $7,3\%$ ko gorakada iragarri du, eta bigarrean, berriz, $4,1\%$ koa.

Espainiako Gobernuak, Estatuko Aurrekontu Orokorren Proiektuan, estimazio baikorrenak egin ditu: jarduerak $-11,2\%$ egin zuen behera 2020an, eta, ondoren, $7,2\%$ egin zuen gora 2021ean.

EAE-KO ABAGUNEA

Balio erantsia berrindartu da urteko bigarren hiruhilekoan; horren ondorioz, partzialki arindu da urte arteko jaitsiera.

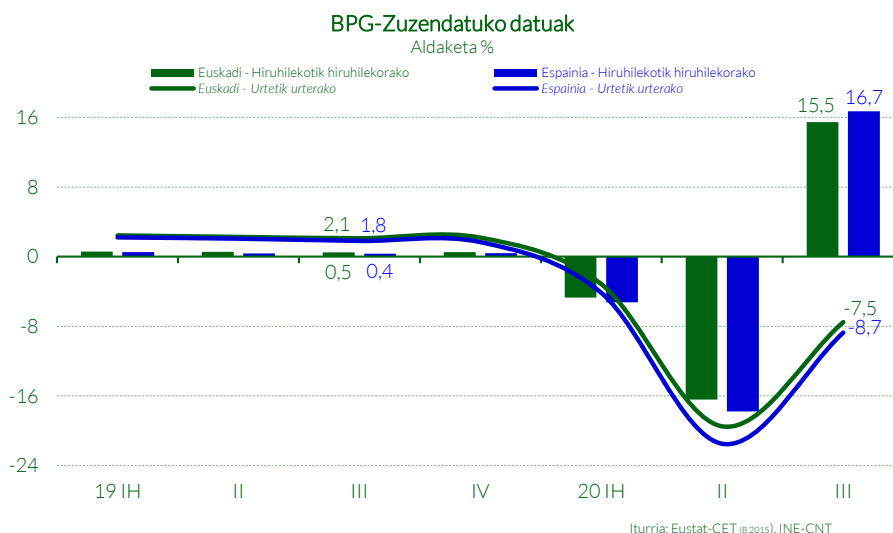
EAEko barne produktu gordina (BPGd) $15,5\%$ gehitu da 2020ko hirugarren hiruhilekoan hiruhileko arteko terminoetan, aurreko bi hiruhilekoetan tasa negatiboak izan ondoren.

Baina, COVID-19ak sortutako osasun krisiari aurre egiteko ezarritako neurriek euskal ekonomian sortutako ondorioak larriak dira oraindik ere, eta, urte arteko terminoetan tasa

negatiboak izaten jarraitzen dugu (-%7,5), lehenengo hiruhilekoan (-%3,2) eta bigarrenean (-%19,5) jaitsierak izan ondoren.

Hirugarren hiruhileko moteltzea EBkoa (-%4,2) eta Eurogunekoa (-%4,3) baino handiagoa izan da, baina estatuko hiruhileko kontuetako aurrerapenaren zenbatekoa baino 1,2 puntu txikiagoa (-%8,7).

Lurralde historikoen arabera, Bizkaia da urte arteko terminoetan gehien jaitsi dena (-%7,7), Gipuzkoa baino hiru hamarren gehiago eta Araba baino puntu erdi gehiago, hain zuzen ere. Hiruhileko arteko terminoetan, Bizkaia (%15,3), Gipuzkoak (%15,1) baino kopuru hobea, baina Arabak (%16,6) baino txarragoa izan du.

Eskariari dagokionez, lehenengo bi hiruhilekoetan gertatu den moduan, barnekoa da gehien sufritzen ari dena, baina, hala ere, aurreko hiruhilekoan baino hamar puntu gutxiago jaitsi da, -%7,2 jaitsi baita, eta apiriletik ekainera -%17,2 jaitsi baitzen. Gainera, kanpo eskariaren ekarpenak negatiboak izaten jarraitzen du, izan ere, hirugarren hiruhilekoz jarraian, kanpora egindako salmentak kanpotik egindako erosketak baino gehiago jaitsi dira.

Barne-eskaera

Eskariaren agregatu guztiak %10,0 baino gehiago aurreratu dira hiruhileko arteko terminoetan, administrazio publikoen azken kontsumoko gastua salbu (%0,7 igo da bakarrik).

Hain zuzen ere, azken osagai hori da urte arteko terminoetan zenbateko positiboan mantendu den bakarra (%3,6), izan ere, gainerakoen aurrerakuntzak, aurreko hiruhilekoan izan zituzten atzerakuntzak baino txikiagoak izan dira.

Barne eskariaren barnean eta aurreko urteko aldi berdinarekin alderatuz, kontsumo pribatuaren (-%8,5) eta kapitalaren eraketa gordinaren (-%11,4) jaitsierak nabarmendu behar dira, bereziki nabarmena izan zena ekipamendu ondasunen inbertsioetan (-%12,2).

Kanpo-eskaera

Barne eskariaren gutxitzea (-%7,2) BPGd osoarentzako kalkulaturakoaren (-%7,5) azpitik geratu da, eta horrek esan nahi du, kanpoko sektorearen ekarpena ere negatiboa izan dela.

Hala ere, aurreko hiruhilekoarekin alderatuz, esportazioak (%17,3) inportazioak baino gehiago (%12,2) gehitu dira.

Urte arteko terminoetan, EAEtik kanporako ondasun eta zerbitzuen salmentak -%15,5 jaitsi dira, eta EAEtik kanpoko jatorria duten erosketak -%14,8 gutxitu dira.

Merkataritzako estatu idazkaritzaren datuek egiaztatu egin dute nazioarteko merkataritza trukeak pixkanaka hobetu direla.

Euskaditik Espainiako ekonomiatik kanpora egindako esportazioek, urte arteko tasa negatiboa izan zituzten otsailean eta apirilean gutxieneko zenbatekoa (-%53,2) izan ondoren, hobetzen joan dira, irailean -%8,2ko kopurua izan zutelarik.

Hirugarren hiruhilekoan, esportazioak -%12,5 jaitsi ziren (aurreko hiruhilekoan -%34,7) eta tasa antzekoak izan ziren erkidego barneko emateetan (-%11,8) eta gainerako lekuetara egindako esportazioetan (-%13,8).

Lurraldeen arabera, Bizkaian, beste lurralde historikoetan baino gutxiago jaitsi dira urteko lehenengo bi hiruhilekoetan, baina, hirugarren hiruhilekoan, kontrakoa gertatu da.

Sektoreen arabera, urtean zehar eta 2019ko aldi berdinarekin alderatuz, produktu guztien esportazioak gutxitu dira elikagaienak (horien joera beheranzkoa da, hala ere) eta beste manufaktura batzuenak (pisu erlatibo oso txikiarekin) salbu.

Une honetara arte ondorio larrienak jasan dituen sektorea energetikoa izan da, -%48,4ko jaitsierarekin.

2019an, esportatutako produktu energetikoak, elikagaiekin alderatuz bikoitza baino gehiago ziren, baina, 2020an, elikagaien sektorea sektore energetikoaren aurretik jarri da eta gehien esportatzen duten sektoreen artean laugarrena da, ekipamendu ondasunen, erdimanufakturen eta automobilgintzaren ondoren.

Euskaditik Espainiako ekonomiatik kanpora egindako inportazioak gutxitzen doaz, etenik gabe, 2019ko ekainetik.

2020ko azken hiruhilekoan, -%22,0 jaitsi dira, izan ere, Bizkaitik egindako produktu energetikoen inportazioak -%51,3 jaitsi dira.

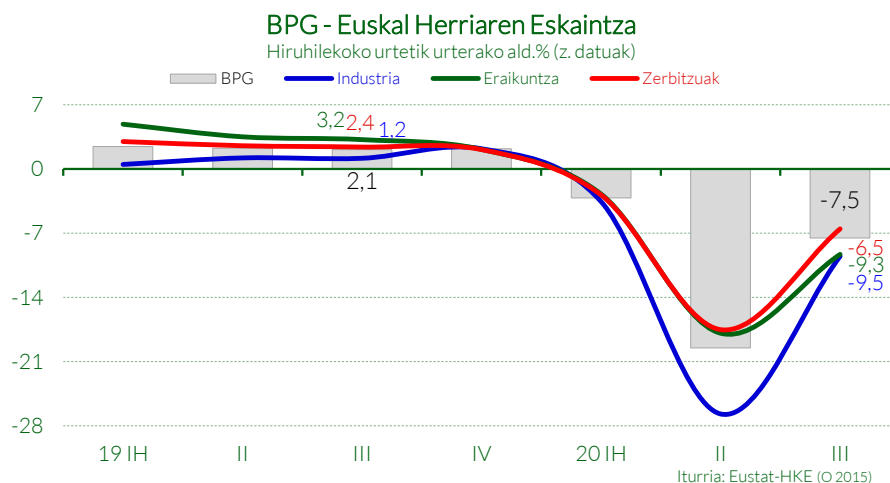
Lehenengo bi hiruhilekoetan ez bezala, Europar Batasuneko herrialdeei egindako erosketak (-%8,7) gainerako lekuei egindako erosketak baino (-%12,7) gutxiago jaitsi dira.

Horrekin guztiarekin, 2020ko hirugarren hiruhilekoko euskal kanpo merkataritzak, 1.414,7 milioi euroko saldo positiboa izan du. Estaldura tasa puntu bat igo da, %137,4tik %138,4ra, orain dela lau urtetik izandako zifra altuena delarik.

Ekoizpena

Eskaintzari dagokionez, orokorrean, urte arteko terminoetan balio erantsia gutxitu egin da, salbuetsiz, administrazio publikoaren, hezkuntzaren, osasungintzaren eta gizarte zerbitzuen adarra.

Aurreko hiruhilekoarekin alderatuz, balio erantsiaren aurrerakuntza handia izan da adar guztietan, lehenengo sektorean salbu, jarduerak behera egiten jarraitu baitu sektore horretan.

Hirugarren hiruhilekoan, lehenengo sektoreko balio erantsia $-%7,2$ gutxitu zen aurreko urteko hiruhileko berdinarekin alderatuz, eta $-%4,4$ 2020ko bigarren hiruhilekoarekin alderatuz.

Industrian, hiruhileko arteko terminoetan, aurrerakuntza ($\%23,3$) bigarren hiruhilekoko atzerakuntzaren oso antzekoa ($-%23,4$) izan da. Hala ere, urte arteko terminoetan, gehien jaitsi den sektorea da ($-%9,5$).

Eraikuntzaren sektorearen kopuruak antzekoak dira, $-%9,3$ galdu baitu urte arteko terminoetan, baina, 2018an eta 2019an sektore horrek hazkunde tasa altuenak izan zituen.

Zerbitzuen sektorea, ez da hainbeste gutxitu orokorrean (urte arteko $-%6,5$), izan ere, administrazio publikoaren, hezkuntzaren, osasungintzaren eta gizarte zerbitzuen adarreko datuak barne hartzen ditu, eta horixe da zenbateko positiboan mantendu den bakarra, eta $\%1,1$ gehitu da urte arteko eta hiruhileko arteko terminoetan.

Merkataritzaren, ostalaritzaren eta garraioaren adarra pandemiaren kalte larrienak jasan dituen adarretako bat da, eta bere balio erantsia $-%10,2$ gutxitu da aurreko urteko bigarren hiruhilekoarekin alderatuz.

Gainerako zerbitzuen adarra (besteak beste, jarduera profesionalak, finantza jarduerak eta aseguruetakoa) zerbait gutxiago jaitsi da ($-%8,1$).

Lan merkatua

Sektore guztietan enplegu maila gutxitu da, baina, maila ezberdinetan.

Eustaten HEKaren arabera, enplegua, orokorrean (lanaldi osoko lanpostuetan neurtuta) -%6,2 gutxitu da aurreko urteko hirugarren hiruhilekoarekin alderatuz, nahiz eta %13,6 igo zen urteko bigarren hiruhilekoarekin alderatuz.

Sektoreen arabera, bigarren hiruhilekoan bezala, jaitsiera handiena industrian gertatu da (-%8,9), ondoren zerbitzuetan (-%5,7) eta eraikuntzan (-%3,6), eta, lehenengo sektoreak, ez du hain kalte larririk izan (-%0,9).

Zifra horiek, handiagoak izango lirateke Kontuen Europako Sistemaren (KES) arabera lanpostuen definizioak, zenbaketa egitean, aldi batean lan egiten ez duten baina lanpostuarekin lotura formala mantentzen duten (berme batekin edo laneratzeko egunaren akordio batekin) pertsonak kanpoan utziko ez balitu, besteak beste, ABEEE egoeran dauden langileak.

Bestalde, INEk eta Eustatek egindako inkesten emaitzak ezberdinak dira. BJAren datuek zenbateko negatiboagoak kalkulatu zituzten bigarren hiruhilekoan, eta, beraz, hiruhileko honetan, BAI da zifra txarragoak dituen.

Inkesta bietan nabarmentzekoa da urtean zehar lanik gabekoen kopurua gehitu egin dela. Lehenengo hiru hiruhilekoetan %3,8 gehitu da INEren arabera, eta %4,3 Eustaten arabera.

INEren biztanleria aktiboaren inkestan adierazi zen Euskadiko biztanleria aktiboa pixka bat gehitu dela (%0,2) hiru hiruhileko jarraituetan kopuru negatiboak izan ondoren. Hala ere, landunak jaitsi egin dira hiru hiruhilekoz jarraian (oraingoan, -%1,0). Modu horretan, langabe daudenak %11,8 gehitu dira (aurreko hiruhilekoan %1,2 egin zuten aurrera).

BAIren arabera, EAEko hirugarren hiruhilekoko langabezia tasa %10,3koa izango litzateke, 2018ko bigarren hiruhilekotik lehenengo aldiz %10,0eko kopurua gaindituz. Nafarroako Euskadi ordezkatu du Estatuko tasa baxuena duen erkidego gisa, eta %10,0 baino gutxiago duen bakarra da.

Eustaten BJAren arabera, uztailetik irailera, biztanleria aktiboa -%3,8 gutxitu zen (aurreko hiruhilekoan baino puntu bat gehiago) eta landunen kopurua are gehiago jaitsi da (-%4,4, aurreko hiruhilekoan baino sei hamarren gehiago). Hala, langabetuak urte arteko %2,3 gehitu dira (bigarren hiruhilekoan %7,3).

Baina, langabetuak biztanle aktiboak baino gehiago gutxitu direnez aurreko hiruhilekoarekin alderatuz, langabezia tasa %10,8tik %10,0era igaro da.

Nahiz eta hiru lurralde historikoetan langabetuen kopurua jaitsi, Gipuzkoan jaitsi da gehien, eta Gipuzkoako langabezia tasa (%6,9) Bizkaikoa (%11,4) eta Arabakoa (%11,7) baino askoz ere baxuagoa da.

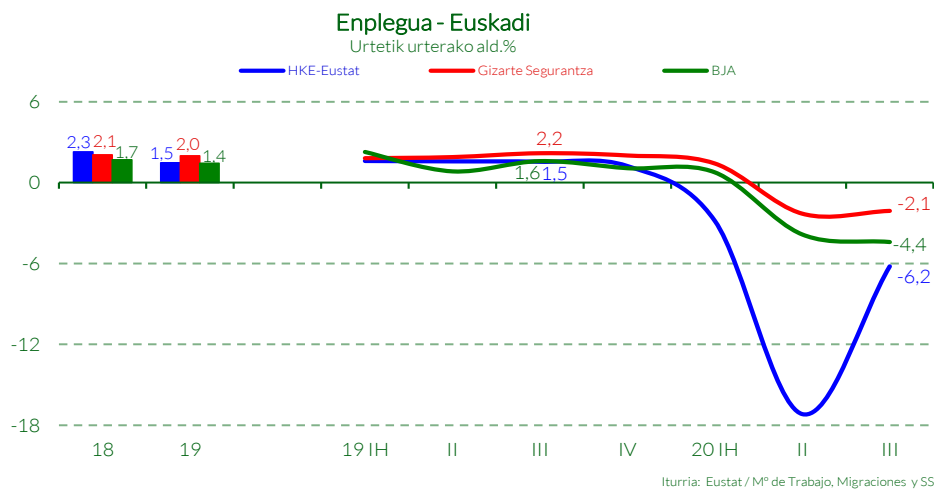
INEren arabera, estatuan, sexu bien arteko diferentzia 4 puntukoa da, %18,4 emakumeen artean eta %14,4 gizonen artean (distantzia hori 2008ko lehenengo hiruhilekotik ez zen

berriro gertatu orain arte). Euskadiren diferentzia ehuneko puntu bat baino zerbait txikiagoa da, %10,8 eta %9,9, hurrenez hurren.

BJAren arabera, okupazio tasa (16 eta 64 urte arteko pertsona guztien artean landunen ehunekoa kalkulaturik lortzen da) aurreko hiruhilekoan ehuneko 2,4 puntu jaitsi zen eta hamarren bat bakarrik gehitu da eta %65,7koa da. Lurralde historikoen arabera, Gipuzkoan dago landunen tasa altuena (%67,9), eta ondoren Araba (%65,3) eta Bizkaia (%64,4) daude.

Inkesta bietan, emaitzak ezberdinak dira Gizarte Segurantzako afiliazioei eta erregistratutako langabeziari dagokionez, zenbait faktore direla-eta. Hala, Eustaten arabera, ABEEE egoeran dauden pertsona gehienak landunak dira (%98,6), 3 hilabete igaro aurretik berriz ere laneratu direlako edo soldataren %50 baino gehiago kobratzen jarraitzen dutelako.

Gizarte Segurantzako afiliazio datuek (hileko batez bestekoan neurtuta), urte arteko -%2,1eko jaitsiera izan dute hirugarren hiruhilekoan, bigarren hiruhilekoko -%2,3ko datua baino hobe delarik, eta, kopuru horren arrazoia, abuztuko eta iraileko datuak dira.

Eskuragarri dauden azken datuen arabera, urrian eta azaroan, urte arteko aldakuntza tasa -%2,0 inguruan egon da.

Estatuko Enplegu Zerbitzu Publikoak (SEPE) hilabete bakoitzeko azken egunean erregistratutako langabetuak neurtzen ditu. Termino absolutuetan, hirugarren hiruhilekoan 144.900 pertsona erregistratu ziren, aurreko hiruhilekoan baino 3.300 gehiago (%2,3ko gehikuntza) eta urte arteko terminoetan, orain dela urtebete baino 30.600 langabe gehiago zenbatu ziren, eta, beraz, hazkundera oso handia izan da, %26,7koa, hain zuzen ere.

Eskuragarri dauden azken datuak positiboagoak dira, azaroan 132.400 pertsona zeudelarik erregistratuta (martxoan baino gehiago, baina, apirilean baino gutxiago).

Prezioen deflatorea eta KPI

Eustaten HKEn arabera 2020ko hirugarren hiruhilekoan, prezio arrunten EAEko BPGd-ren atzerakuntza -%7,8koa izan da (prezio iraunkorretako BPGd-ren jaitsiera baino hiru hamarren gehiago), eta, beraz, euskal ekonomiaren deflatore inplizitua -%0,3koa izan da, bigarren hiruhilekoz jarraian, negatiboa.

Kontsumo prezioei dagokionez, KPIk tasa negatiboak albo batera utzi ditu apiriletik urrira (eskuragarri dagoen azken datua horixe da). Urrira arte metatutako batez bestekoaren aldakuntza -%0,1ekoa izan da, eta, beraz, Euskadiko prezioen jaitsiera, estatuko baxuena da.

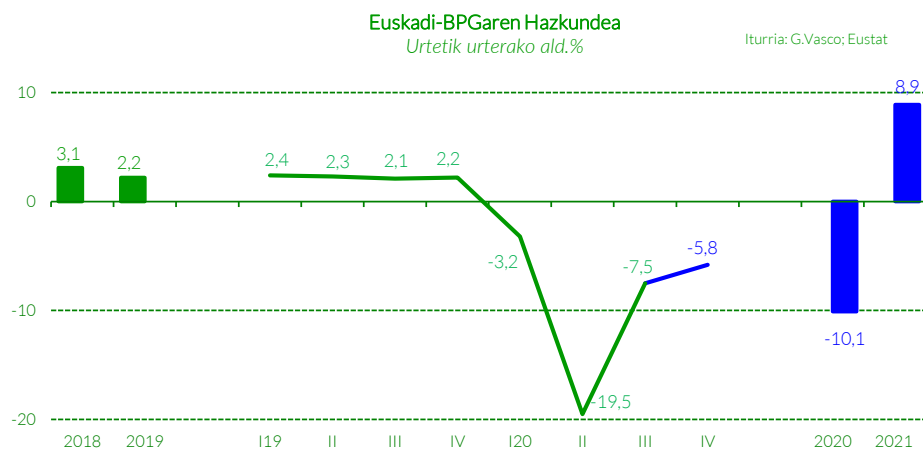
Aldi horretan, prezioak gehien jaitsi dituzten produktuak etxebizitzarekin (-%3,8) eta garraioekin (-%3,5) lotutakoak dira. Alderantziz, gehien igo direnak, elikagaiak eta alkoholik gabeko edariak dira (%3,0) baina, jantziek eta zapatek igoera handia izan dute irailean eta urrian.

Azpiko inflazioa (horren barne ez daude produktu energetikoen prezioak ezta prestatu gabeko elikagaienak), ez da tasa negatiboetan egon une batean ere, eta abuztuan gutxieneko kopurua izan ondoren (%0,3), hurrengo bi hilabeteetan, kopurua %0,5ekoa izan da.

Epe laburrerako aurreikuspenak

Eusko Jaurlaritzako Ekonomia eta Ogasun Sailak jendaurrean erakusten duen termometro ekonomikoak, urtarrilean eta otsailean 100etik gorako zenbatekoak zituen, eta apirilean 27,5ekoak (urteko baxuena). Hurrengo hilabeteetan, jaiste mailetan jarraitu zuten baina joera goranzkoa zen, irailean 41,6koak izanik, baina, urrian 40,9ra jaitsi ziren.

Euskal koiunturaren adierazleen eguneratzearekin eta inguruko lekuetakoekin bat eginez, urrian, Eusko Jaurlaritzak jaitsiera handia kalkulatu zuen 2020rako (-%10,1), 2021ean partzialki berreskuratuko delarik (%8,9).

Ordutik aurrera, alde batetik, hirugarren hiruhileko BPGd-ren atzerakuntza (-%7,5) aurreikusitakoa baino (-%11,9) txikiagoa izan da. Baina, bestalde, urriaren 25ean alarma egoera deklaratzearen ondorioz ezarritako neurriekin, aurreikusi da laugarren hiruhilekoko atzerakuntza aurreikusitakoa baino (-%5,8) handiagoa izango dela.

Eskariari dagokionez, 2020an, barne eskariaren agregatuak pandemiaren ondorio ekonomikoak gehiago sufrituko ditu, nahiz eta administrazio publikoen gastuak hondamendi ekonomikoa konpentsatuko duen.

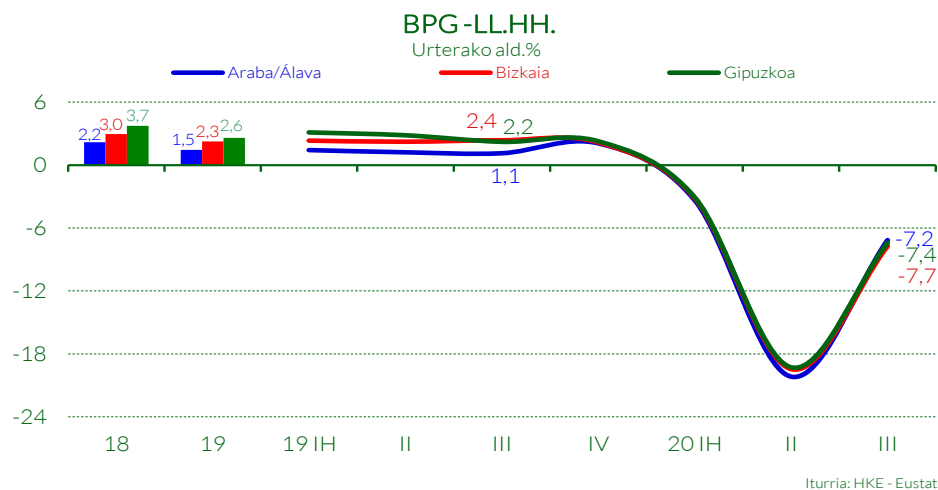
Eta eskaintzari dagokionez, sektore guztiek, salbuespenik gabe, jarduera nabarmenki gutxituko dute 2020an, industriaren eta zerbitzu pribatuen adarretan kopuruak handiagoak izango direlarik.

BIZKAIKO ABAGUNEA

Urteko bigarren hiruhilekoko jaitsieraren ondoren, Bizkaiko ekonomia berrindartu egin zen udan, urte arteko jaitsiera arinduz eta aurreko hiruhilekoarekin alderatuz, emaitzak hobetuz. Eustatek argitaratutako azken hiruhileko kontuen arabera, Bizkaiko termino errealak BPGd %15,3 hazi zen uztailetik irailera aurreko hiruhilekoarekin alderatuz (orduan jarduera ekonomikoa ia guztiz geldituta egon zen alarma egoeraren ondorioz), eta, ondorioz, urteko lehenengo hiruhilekoarekin alderatuz, hiruhileko jaitsiera -%16,4koa izan zen. Bizkaiko hiruhileko arteko berreskuratzea Gipuzkoakoa (%15,1) baino handiagoa eta Arabakoa (%16,6) baino txikiagoa izan da.

Urte arteko terminoetan, galera oso garrantzitsua da oraindik ere, hain zuzen ere, 2019ko aldi berdinarekin alderatuz, -%7,7koa (aldi horretan, Bizkaiko ekonomia %2,4 hazi zen), baina ia 12 puntutan hobetzen du apiriletik uztailera gertatutako -%19,5eko jaitsiera nabarmena. Jaitsiera, EAEko batez bestekoa (-%7,5) baino handiagoa izan da, izan ere, Gipuzkoakoa urte arteko -%7,4 jaitsi da, eta, Arabakoa, -%7,2.

Bi urtez jarraian beste bi lurralde historikoak baino gutxiago hazi ondoren, hiruhileko honetan, Araba izan da hiruretatik gutxien murriztu dena, une honetara arte behinik behin. Edonola ere, gaixotasunaren berragertze jarraituekin eta berragertzeak gelditzeko ezartzen diren neurriekin, berreskurapena arriskuan dago, eta jardueraren epe motzerako bilakaerari buruz egiten diren aurreikuspenak zalantzarazkoak dira.

2020ko hirugarren hiruhilekoan eta prezio arruntetan, Bizkaiko BEGd-ren jaitsiera -%7,9koa da, eta aurreko hiruhilekoan -%19,8koa izan zen. Izendun datuetan, Bizkaia jaitsierak Arabakoa (-%7,6) eta Gipuzkoakoa (-%7,7) gainditzen ditu. Hala, hiruhileko prezioen deflatoarak -%0,2koak izan dira Bizkaian, -%0,5ekoak Araban eta -%0,4koak Gipuzkoan.

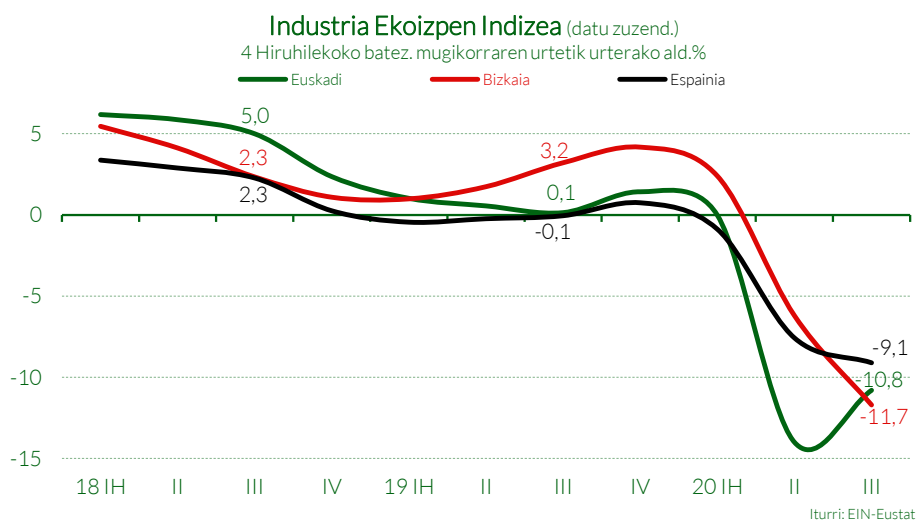
Ekoizpena

Eskaintza kontuan hartuz, sektore guztiek behera egiten jarraitzen dute, baina bigarren hiruhilekoan baino askoz gutxiago. Orduan, ekoizpena guztiz baldintzatuta egon zen alarma egoera deklaratzearan eta jardueran ezarritako mugatzeen ondorioz. Ekainaren 21ean alarma egoera amaitu ondoren, udako hilabeteetan, ekoizpen jarduera hobetu egin zen.

Industriaren adarrak, apiriletik ekainera aurrekaririk gabeko jaitsiera izan zuen, eta, udan, berreskuratzen hasi zen.

Eustaten arabera, Industri Produkzioaren Indizeak (IPI), lan egutegiko zuzendutako terminoetan, Bizkaian urte arteko $-17,9\%$ galdu zuen 2020ko uztailetik irailera (aurreko urtean $7,4\%$ egin zuen aurrera aldi berdinean). Pandemia egoeran gaudenetik jaisten doan hirugarren hiruhileko jarraitua da, nahiz eta jaitsiera ez den apiriletik ekainera gertatu zenaren ($-28,5\%$) bezainbestekoa. Hala ere, EAEk eta estatuak jasandako jaitsiera handiagoa da, hurrenez hurren, $-12,1\%$ koa eta $-5,2\%$ koa.

Sektoreen arabera, Bizkaiko urte arteko IPIaren jaitsiera orokorra izan da 2020ko hirugarren hiruhilekoan, eta handiagoa izan da energia ekoizpenean ($-25,6\%$) aurreko aldian, jaitsiera baxuena ($-10,7\%$) izan ondoren. Manufaktura industriak ($-16,9\%$) eta erauzketa jarduerak ($-15,1\%$), bigarren hiruhilekoko jaitsiera handien ondoren ($-31,3\%$ eta $-33,9\%$, hurrenez hurren), moteldu egin dute jaitsiera.

Bizkaiko industriako Gizarte Segurantzako afiliazioek adierazleak zehaztutako joera baieztatzen dute. 2020ko hirugarren hiruhilekoan, afiliatuen kopurua jaitsi zen eta 70.374 ziren (hilabete bakoitzeko azken egunaren batez bestekoa), eta 2019ko aldi berdinarekin alderatuz, 3.927 pertsona gutxiago izan ziren. Hiruhileko arteko terminoetan, galera moteldu egin da, aurreko hiruhilekoan baino 182 afiliazio gutxiagorekin (hiruhileko arteko $-0,3\%$), eta udaberrian 1.442 galdu ziren urteko lehenengo hiruhilekoarekin alderatuz ($-2,0\%$).

Adarren arabera eta urte arteko terminoetan, 2020ko uztailetik irailera afiliazioen jaitsiera $-4,9\%$ koa izan zen uraren eta energiaren ekoizpenean eta erauzketa jardueretan, eta $-5,3\%$ koa manufaktura industrian.

Lan merkatuko inkestei dagokienez, kontuan hartu behar da horietan ez dituztela kontuan hartzen enplegu etetea duten ABEEE egoerako langileak, izan ere, BAIren eta BJAREN metodologietan, landunak dira, betiere, berrmatuta badago, etete aldia igaro ondoren laneratu egingo direla. Berdina gertatzen da lanaldi murrizketa duten ABEEE egoerako langileekin.

INEren BAI inkestako emaitzek IPlaren kontrako bilakaera azaltzen dute; azken horrek, 2020ko uztailetik irailera sektoreko Bizkaiko landunak 79.400 pertsona izango direla kalkulatu du, orain dela urtebete baino 1.000 gehiago (%1,3) eta aurreko hiruhilekoan baino 4.300 gehiago (%5,7).

Eustaten BJA adierazlearen bilakaerari egokituago dago, eta hiruhilekoko landunak 81.100 izango direla aurreikusi du, 2019ko aldi berdinean baino 1.300 gutxiago (-%1,6) eta urteko bigarren hiruhilekoan baino 400 gutxiago (-%0,5).

Eraikuntzan, udan ere jaitsiera nabarmena gertatu zen, bigarren hiruhilekoan jaitsiera moteldu ondoren.

Seopanen datuen arabera, Bizkaian, lizitazio ofiziala (sektoreko etorkizuneko jokaera aurreratzen duena) 69 milioi eurokoa izan zen hirugarren hiruhilekoan, eta 2019ko aldi berdinarekin alderatuz -%50,6 jaitsi zen (orduan 141 milioi euro lizitatu ziren).

Datu horiek txarrak dira obra zibilak asko jaitsi direlako (-%67,0), aurreko hiruhilekoan, bakarrik pixka bat gutxitu ondoren (-%0,2). Alderantziz, eraikuntza udan berreskuratu egin da (bi hiruhilekoetan urte arteko jaitsiera izan ondoren) eta %20,8 gehitu da.

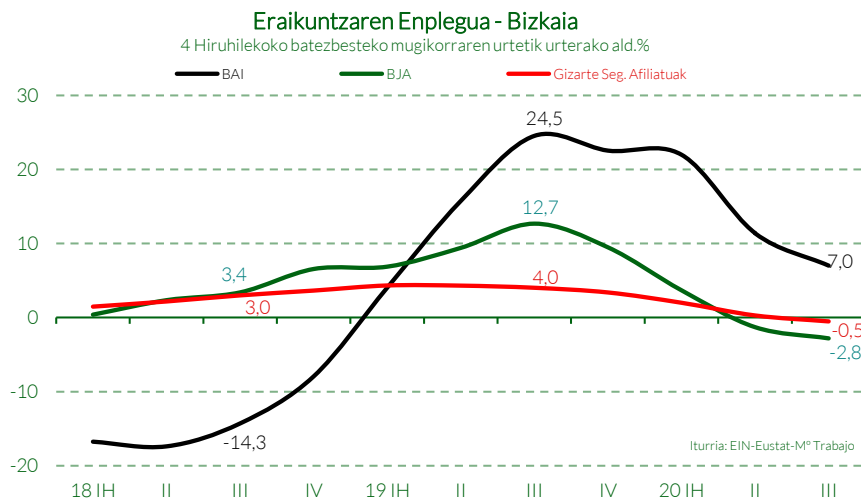
Uztailetik irailera, hiru erakunde mailek sustatutako lizitazioak hazkunde negatiboak izan zituen: Estatuko administrazioa (-%70,6), autonomia erkidegoko administrazioa (-%21,9) eta tokiko administrazioa (-%34,4).

Eraikuntzako enplegu adierazleen datuak ez datoz bat, izan ere, Gizarte Segurantzako afiliazioek adierazten dute okupazioen jaitsiera moteldu egin dela, baina, lan merkatuko inkestetako datuak askoz ere hobeak dira, aldi horretako sektoreko bilakaeratik urrunduta.

Hala, Gizarte Segurantzako hirugarren hiruhilekoko afiliazioak 31.031 izan ziren, urte arteko jaitsiera txikia (-%0,3koa) eta hiruhileko berreskuratze ona (%2,2) adieraziz.

Apiriletik ekainera, urte arteko eta hiruhilekoko datuak negatiboak izan ziren, hurrenez hurren, -%3,0 eta -%1,7.

INEren BAI inkestan jasotakoaren arabera, urte arteko landunak nabarmenki gehituko dira (%5,8) eta hiruhileko artekoak baita ere (%5,5). Era berean, Eustaten BJAREN arabera, 2020ko hirugarren hiruhilekoan, sektoreko landunak urte arteko %6,5 gehitu ziren, eta aurreko hiruhilekoarekin alderatuz, %9,2.

Udan, zerbitzuak berreskuratu egin ziren aurreko hiruhilekoarekin alderatuz, baina 2019ko datuekin alderatuz, galera oso handia da.

Eustaten Bizkaiko Zerbitzuen Koiuntura Adierazleak termino jarraitu eta zuzenduetan adierazten du, 2020ko uztailetik irailera urte arteko $-7,1$ gutxitu zela, apiriletik ekainera arteko $-22,4$ ko jaitsiera motelduz.

2019ko aldi berdinarekin alderatuz, bi osagaiak jaitsi ziren, merkataritza urte arteko $-1,9$ eta beste zerbitzuak $-15,5$, urteko bigarren hiruhilekoko $-19,8$ ko eta $-26,3$ ko jaitsiera bortitzak motelduz, hurrenez hurren.

Hiruhileko datuak hobetu egin dira, eta udako datuak kontuan hartuz (urtarokotasuna kenduta) eta apiriletik ekainera, merkataritza $22,9$ eta beste zerbitzuak $12,3$ gehitu ziren.

Termino arruntetan, prezioen igoeraren ondorioak kontuan hartuz eta zuzenduta, Bizkaiko Zerbitzuen Koiuntura Adierazleak 2020ko hirugarren hiruhilekoan urte arteko $-8,2$ galdu zuen, $-3,2$ ko kopuruarekin merkataritzan eta $-15,7$ koarekin beste zerbitzuetan.

Bizkaiko landunen adierazlea, Zerbitzuen Koiuntura Adierazlearen arabera, urte arteko $-3,1$ jaitsi zen udan, aurreko hiruhilekoan baino puntu bat gutxiago.

Bizkaiko zerbitzuetan udan izandako Gizarte Segurantzako afiliazioen batez besteko mailak, bigarren hiruhilekoko $-1,5$ eko urte arteko jaitsieraren ondoren, bilakaera negatiboa izaten jarraitzen du. Hirugarren hiruhilekoan, sektore horretan 344.129 afiliatu zeuden, eta horrek esan nahi du, orain dela urtebete baino 5.850 pertsona gutxiago direla ($-1,7$) eta aurreko hiruhilekoan baino 4.343 gutxiago ($-1,2$).

Hauek izan dira bigarren hiruhilekoan Bizkaian afiliazio tasa negatiboak izan dituzten azpisektoreak: Zerbitzu osagarriak ($-3,0$), Informazioa eta komunikazioak ($-1,2$), Jarduera artistikoak eta jolasekoak ($-3,3$), Merkataritza, ibilgailuak konpontzea, garraioa eta ostalaritza ($-3,0$), Finantza eta aseguru jarduerak ($-2,3$) eta beste zerbitzu batzuk ($-4,1$). Bilakaera positiboa izan dute bakarrik Higiezin jarduerak ($2,7$) eta Jarduera

profesionalek, zientifikoek eta teknikoek (%0,9), eta Administrazio publikoko, hezkuntzako eta osasungintzako okupazioa, aurreko hiruhilekoan %3,0 hazi ondoren, udako hilabeteetan ez da aldatu (%0,0).

Lan merkatuko inkesten arabera, 2020ko hirugarren hiruhilekoko zerbitzuen sektoreko okupazioa Gizarte Segurantzak adierazitakoaren antzekoa izango da. Hala, urte arteko terminoetan, datuak pixka bat txarragoak dira, BAiren arabera, urte arteko jaitsiera -%2,3koa izango delarik, eta BJAren arabera, -%5,4koa. Hala ere, hiruhileko arteko terminoetan, zifrak ezberdinak dira, BAiren aurreikuspenen arabera %1,3ko berreskuratzea egongo delarik, eta BJAren arabera, okupazioa pixka bat jaitsiko delarik, -%0,3, hain zuzen ere.

Barne-eskaera

Udako hilabeteetako barne eskaria ere nabarmenki hobetu zen, apiriletik ekainera asko jaitsi ondoren itxialdiaren eta mugikortasun murrizketen ondorioz. Hala ere, urte arteko datuek erakusten dute aurreko urteko balioak berreskuratzen oso urruti daudela.

Txikizkako merkataritzaren adierazle orokorra (ICIm) Eustatek egiten du hiru hilean behin, eta, adierazle horren arabera, udako hilabeteetan, Bizkaian, prezio arruntetan eta urte arteko zuzendutako terminoetan, kontsumoa %2,1 igo da, urteko bigarren hiruhilekoan jasandako -%14,1eko jaitsiera handiaren ondoren. Hala, Arabako %2,8ren azpitik eta Gipuzkoako %0,3ren gainetik kokatu da.

Sektoreen arabera, elikagaienak %3,5 gehitu zituen salmentak, eta gainerako produktuen txikizkako merkataritzak %3,2; bestalde, automobilgintzarako erregaiaren salmentak -%19,8 jaitsi ziren.

Bolumenean, Bizkaiko ICIm, apiriletik ekainera izandako -%14,2ko jaitsieraren ondoren, %2,3 gehitu da hirugarren hiruhilekoan 2019ko aldi berdinarekin alderatuz, eta Arabako (%4,4) eta Gipuzkoako (%0,8) zifren artean kokatu da.

Pandemiaren hedapena gelditzeko ezarritako neurriek Bizkaiko turismo sektorearen garapena baldintzatzen jarraitzen dute.

Alarma egoera ekainaren 21ean bukatu zenetik, lurralde historikora etortzen ziren bidaiarien kopurua pixka bat gehitu zen.

INERen hoteletako okupazioaren inkestan (EOH) kalkulatu dute udako hilabeteetan Bizkaia bisitatu zuten eta bertako hoteletan ostatu hartu zuten bidaiariak urte arteko -%56,1 jaitsi zirela, 2019ko aldi berdinean %4,1 gehitu zirelarik. Jaitsiera txikiagoa da EAE osoan (-%47,3) eta handiagoa estatuan (-%62,0). Herrialde askotan ezarritako mugikortasun murrizketen ondorioz, bisitari atzerritarrak gutxiago izan ziren (-%78,4) estatukoekin alderatuz (-%34,5).

Bizkaira egindako bisiten jaitsiera nabarmenarekin batera, hiruhileko ostatu gauen kopurua ere jaitsi egin zen, hain zuzen ere, -%56,9, izan ere, atzerriko turisten kopurua -%79,6 jaitsi zen, eta estatukoena, -%36,7.

Eustaten establezimendu turistiko jasotzaileen inkestak (EETR) antzeko datuak eskaintzen ditu ehuneko terminoetan. Hala, kalkuluen arabera, Bizkaira udan etorri ziren bidaariaren kopurua -%58,7 gutxitu zen. Jaitsiera hori, estatuko bisitarietan (-%38,7) eta askoz ere gehiago, atzerriko bisitarietan (-%79,4) gertatu zen. Modu paraleloan, ostatu gauek ere -%58,7, galdu zuten, eta estatuko turisten artean -%39,2 jaitsi ziren, eta estatutik kanpoko turisten artean, aldiz, -%80,3.

Hirugarren hiruhilekoan, Bizkaiko batez besteko egonaldiak 2 egunekoak izan dira (datu hori guztiz baldintzatu zuten pandemiaren hedapena ekiditeko neurriek), Arabakoak (1,8 egun) eta Gipuzkoakoak (1,9 egun) baino gehiago, eta 2019ko aldi berdineko berdinderdinak.

COVID-19ak sortutako krisia landa turismoan ere nabaritu da. Bizkaian, landa turismoko turisten kopurua -%47,9 gutxitu zen udan eta Bizkaia da jaitsiera nabarmenena izan duen lurraldea, Arabarekin (-%42,1) eta Gipuzkoarekin (-%29,8) alderatuz. Ostatu-gauak ere asko gutxitu ziren, hain zuzen ere, -%42,1, eta atzerriko bisitarienak askoz gehiago gutxitu ziren (-%86,1) estatuko turistenak baino (-%27,8).

Auto pribatuen matrikulazioak gora egin du bi hiruhilekoz jarraian emaitza oso txarrak izan ondoren, pandemiaren eraginaren ondorioz. Auto pribatuen matrikulazioak gora egin zuen 2020ko uztailetik irailera (%16,2) hau da, 2019ko aldi berdinean baino 848 ibilgailu gehiago matrikulatu dira. Hala ere, urteko kopuru metatua oso negatiboa da oraindik ere, eta irailera arte, matrikulazioen urte arteko jaitsiera -%27,5koa izan zen, hau da, orain dela urtebete baino 4.814 matrikulazio gutxiago.

Ibilgailu pribatuen salmentak igotzearen arrazoietakoa bat udan Eusko Jaurlaritzak Renove plana luzatzea izan da. Plana bukatuta, ez dakigu zein izango de sektorearen bilakaera hurrengo hilabeteetan.

Alderantziz, Bizkaian erositako karga ibilgailuen kopurua ez da hobetu, eta negatiboa da oraindik ere. Bigarren hiruhilekoko urte arteko -%48,5eko zenbatekoaren ondoren, udako hilabeteetako matrikulazioen jaitsiera -%15,7koa izan da.

Kanpo-eskaera

Apiriletik ekainera kanpora egindako salmenten jaitsiera nabarmenaren ondoren (nazioarteko merkataritza gelditu zelako), alarma egoera bukatzean, esportazioak pixka bat berreskuratu ziren, baina, hala ere, 2019ko zifretatik oso urruti daude.

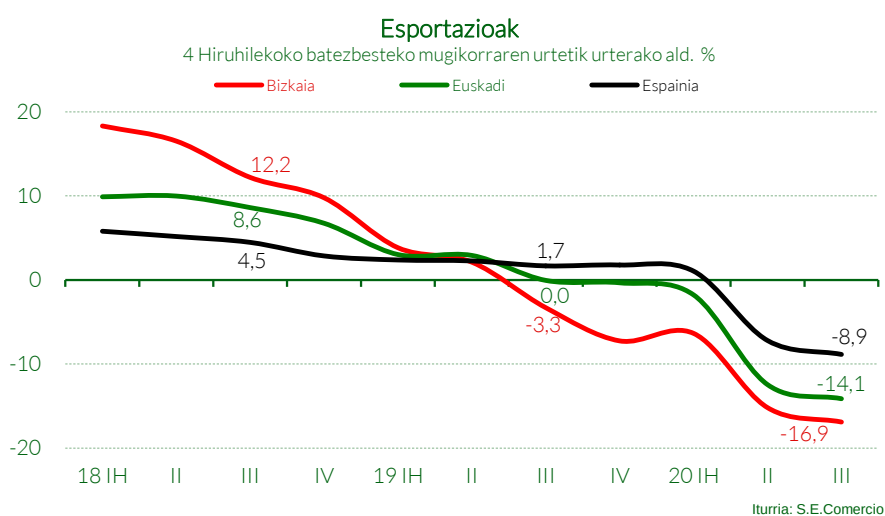
Industria, Merkataritza eta Turismo Ministerioko Merkataritza Estatuko Idazkaritzaren (SEC) datuekin bat eginez, Bizkaitik 2020ko uztailetik irailera egindako esportazioek moteldu egin dute urteko bigarren hiruhilekoan izandako jaitsiera. Orduan, pandemiaren ondorioz mundu mailako jarduera gelditu zenez, ia ez zen nazioarteko merkataritzarik egon, eta urte arteko kopurua -%33,7koa izan zen. Hala ere, hirugarren hiruhilekoan, jaitsiera oso handia izan da baita ere, -%20,9koa. Helmugen arabera, jaitsiera EBko estatueta egindako salmentetan (-%22,9) eta hirugarren herrialdeetara egindakoetan (-%16,9) gertatu da.

Bizkaitik kanpora egindako salmenten jaitsieraren arrazoiak, kanpora egindako salmenta ez energetikoen gutxitzea (esportazio guztien %90,0 dira eta urte arteko -%9,0 gutxitu dira), eta energetikoen -%62,8ko galera izan dira.

Ez energetikoen barnean, EBrako salmentak gehiago gutxitu dira (-%10,5) EBtik kanpoko lurraldeetara zuzendutakoak baino (-%6,2).

Sektoreen arabera, hirugarren hiruhilekoan, oso garrantzitsua den sektore bat berreskuratu da, hain zuzen ere, ekipamendu ondasunena (kanpora egindako salmenten %32,2 da), urte artean %4,5 hazi delarik. Gainerako sektore garrantzitsuenak urte arteko jaitsieran jarraitzen dute, baina, datuak ez dira apiriletik ekainera artekoen bezainbesteko negatiboak. Erdi-manufaktуреi dagokienez, (esportazio guztien %35,6), -%14,0 gutxitu dira, eta automobilgintzakoak -%25,7 galdu du (esportazioen %10,7 dira).

Inportazioek ere urte arteko kopuru negatiboarekin jarraitu dute 2020ko hirugarren hiruhilekoan, eta, esportazioetan bezala, beren jaitsiera, nahiz eta garrantzitsua izan, apiriletik ekainera izandako jaitsiera baino txikiagoa da, 11 puntu hobetu direlarik eta -%30,9n kokatu direlarik. Jaitsierak bere bi osagaiak kaltetu ditu, inportazio energetikoak -%51,3 gutxitu dira eta ez energetikoak (guztiaren %65,0 direnak) -%11,9.

Galera askoz ere handiagoa da EBtik kanpoko lurraldeetatik egindako erosketen artean (-%42,9) EBtik egindakoen artean baino (-%4,8).

Bizkaiko merkataritza balantza energetikoak ere (beti da negatiboa Petronorren inportazioen ondorioz) bere saldo negatiboa gehitu du 2020ko udako hilabeteetan hain zuzen ere, aurreko urteko aldi berdinarekin alderatuz, %44,6.

Bestalde, merkataritza balantza ez energetikoa positiboa da 2007tik, eta hirugarren hiruhilekoan gehitu egin da baita ere (%4,7) 2019ko aldi berdinarekin alderatuz, apiriletik ekainera -%49,1 jaitsi ondoren.

Lan merkatua

Lan merkatuak pandemiaren ondorioak sufritzen jarraitzen du, baina, alarma egoera deklaratu ondoren ekonomia berraktibatzen hasi zenetik, enpleguko datuak hobetu egin dira aurreko hiruhilekoko datuekin alderatuz. HKEren arabera, 2020ko hirugarren hiruhileko Bizkaiko ekonomiako lanaldi osoko lanpostu baliokideak 460.180 lanpostura gehitu dira, eta nahiz eta aurreko hiruhilekoarekin alderatuz 54.400 lanpostu inguru berreskuratu, okupazioen %13,4ko aurrerapenarekin, oraindik ere 30.700 enplegu galdu ditu 2019ko udarekin alderatuz, eta horrek esan nahi du, urte arteko jaitsiera -%6,3koa izan dela.

INEren BAI inkestan nabarmentzen da ekainean itxialdia bukatu zenetik aurrera, biztanleria aktiboaren joera normalizatzen joan dela, eta apiriletik ekainera izandako aktiboaren kopurua berreskuratzen doala, eta, era berean, gutxitzen joan dela lan merkatutik kanpo edo ez-aktibo egoeran dauden pertsonen kopurua.

Hala, BAIren arabera, Bizkaiko biztanleria aktiboa -%0,7 gutxitu da 2020ko hirugarren hiruhilekoan urte arteko terminoetan 2019ko aldi berdinarekin alderatuz, eta, hala, laugarren hiruhilekoz jarraian, jaisten doa. Hala ere, hiruhileko arteko terminoetan, biztanleria aktiboa %3,5 gehitu da urteko bigarren hiruhilekoarekin alderatuz (2014ko azken hiruhilekotik erregistratutako igoera handiena da, 2008ko krisiaren berreskuratze fasean, hain zuzen ere).

Landunen joera berdina izan da, urte arteko terminoetan -%1,6 galduz (biztanleria aktiboa baino gehiago gutxitu da), eta hiruhilekoen arabera, nahiz eta %2,3 gehitu, biztanleria aktiboa baino proportzio txikiagoan gehitu da.

Aurrekoaren ondorioz, 2020ko uztailetik irailera langabetuak gehitu egin dira bai urte arteko terminoetan, bai hiruhileko arteko terminoetan, %7,2 eta %13,2, hurrenez hurren. Zenbateko gordinetan, langabetuak 4.200 gehitu dira 2019ko aldi berdinarekin alderatuz, eta 7.300 aurreko hiruhilekoarekin alderatuz.

Datu horiekin, 2020ko hirugarren hiruhilekoko langabezia tasa %11,7ra arte igo da, bigarren hiruhilekoan baino puntu bat gehiago eta orain dela urtebete baino zortzi hamarren gehiago.

Eustaten BJAk, BAIk baino jaitsiera handiagoa azaltzen du hirugarren hiruhilekoko biztanleria aktiboari dagokionez urte arteko terminoetan, hain zuzen ere, -%3,3koa. Termino absolutuetan, uztailetik irailera 530.200 biztanle aktibo zeuden, 2019ko aldi berdinarekin alderatuz, 18.300 gutxiago, hain zuzen ere. Aurreko hiruhilekoari dagokionez, BAIk ez bezala, ez da berreskuratzerik egon biztanleria aktiboan, -%0,4 jaitsiz.

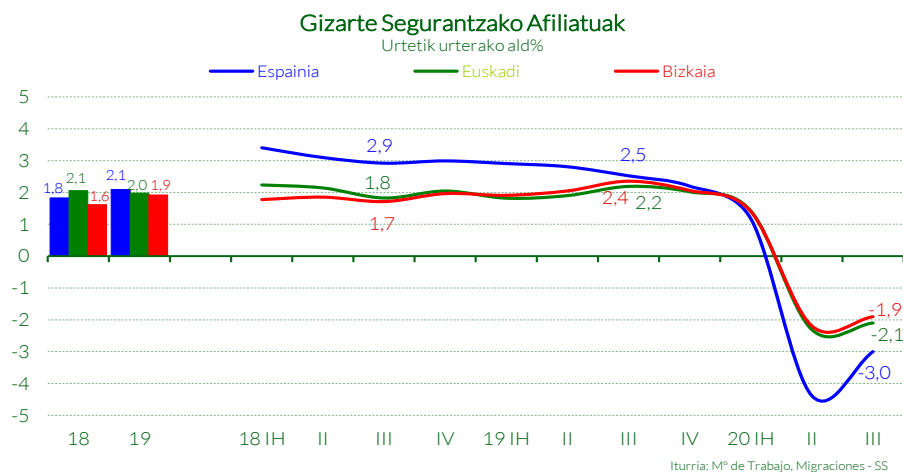
Landunei dagokienez, Eustatek urte arteko -%4,3ko jaitsiera kalkulatu du eta aurreko hiruhilekoarekin alderatuz, %0,1eko hobekuntza txikia. Langabeak, urte arteko %5,2 gehitu dira eta hiruhileko artekoa -%4,0 jaitsi da; BAIk emandako datuak ezberdinak dira, horien arabera, langabeak gehitu egin direlako hiruhileko terminoetan. Balio absolutuetan, Bizkaiko langabeak 60.700 pertsona izan ziren, 2019an baino 3.000 pertsona gehiago eta

aurreko hiruhilekoan baino 2.500 gutxiago. Beste lurraldeetan, Gipuzkoa da urte arteko terminoetan langabetuak jaitsi diren lurralde bakarra (-%7,7), Araban, %7,0 gehitu direlarik.

Bizkaiko langabezia tasa, Eustaten arabera, 2020ko hirugarren hiruhilekoan %11,4koa izan da, orain dela urtebete baino bederatzi hamarren gehiago eta aurreko hiruhilekoan baino bost hamarren gutxiago, hain zuzen ere.

Sexuen arabera, BAiren emaitzetan, langabezia tasa %11,4koa da emakumeen artean, aurreko hiruhilekoan baino puntu erdi gehiago, eta, gizonena 13 hamarren gutxitu da eta %11,5koa da.

Gizarte Segurantzako datuek inkestek baino xehetasun gehiagorekin azaltzen dituzte COVID-19ak gure lan merkatuan sortutako ondorioak.

Gizarte Segurantzako datuek egiaztatu dute enpleguak galtzen jarraitzen duela, baina hirugarren hiruhilekoan, moteltzea gertatu da afiliazioetan apiriletik ekainera izandako galerekin alderatuz. 2020ko hirugarren hiruhilekoan, eta batez besteko terminoetan, Bizkaiko Gizarte Segurantzako afiliazioak 471.315era arte igo ziren, eta, horrek esan nahi du, 2019ko hiruhileko berdinean baino 9.053 gutxiago izan zirela eta urte arteko jaitsiera -%1,9koa izan zela (apiriletik ekainera -%2,2koa), hau da, EAEko batez bestekoa (-%2,1) eta estatuko batez bestekoa (-%3,0) baino gutxiagokoa.

Bigarren hiruhilekoarekin alderatuz, 2.622 afiliazio gutxiago egon dira (-%0,6), apiriletik ekainera izandako hiruhilekoko -%2,5eko jaitsiera moztuz (aldi hori pandemiako txarrena izan zen, 12.148 enplegu galdu baitziren urteko lehenengo hiruhilekoarekin alderatuz).

Sexuen araberako banaketa aldatu egin da aurreko hiruhilekoarekin alderatuz, eta sei hamarren gehitu dira gizonen afiliazioak (%51,9), eta emakumeen afiliazioak gutxitu egin dira (%48,1), bien arteko ezberdintasuna ia lau puntukoa delarik.

SEPEren datuek gainerako adierazleek emandako informazioarekin bat egiten dute, adieraziz, pandemiak ondorio larriak sortu dituela 2014ko hirugarren hiruhilekotik erregistratutako langabeen kopurua murrizten zihoan lan merkatuan. Hala, 2020ko udan,

Bizkaiko langabeen batez bestekoa 80.700 pertsona izan ziren, aurreko urtean baino 15.200 gehiago, eta horrek esan nahi du, urte arteko gehikuntza %23,3koa izan dela. Beraz, Euskadin (%26,7) eta estatuan (%24,0) gertatutako langabezia tasaren gehikuntza baino txikiagoa izan da.

Hiruhileko terminoetan, apiriletik ekainera urteko lehenengo hiruhilekoan baino 10.700 langabetu gehiago egon ziren (%15,5eko gehikuntza), eta, ondoren, enpleguen galera moteldu egin zen eta erregistratutako langabezia egoeran 1.200 pertsona gehiago egon ziren, aurreko hiruhilekoan baino %1,5 gehiago. Hiruhileko arteko gehikuntza hori ere EAEko %2,3koa baino txikiagoa da, eta, estatuan, tasa -%1,7 gutxitzea lortu dute.

Sektoreen arabera, SEPEn inskribatutako pertsona guztietatik, 54.355 pertsonek beste enplegu bat izan zuten zerbitzuen sektorean (guztiaren %67,4), 8.760 pertsonek industrian (guztiaren %10,9), 6.196 pertsonek eraikuntzan (guztiaren %7,7), 1.327 pertsonek lehen sektorean (guztiaren %1,6), eta gainerako 10.062 pertsonak, ez zuten lanik izan aurretik (guztiaren %12,5).

Horrekin guztiarekin, 2020ko hirugarren hiruhilekoan Bizkaian erregistratutako langabezia tasa %14,2koa izan zen, aurreko hiruhilekoan baino hiru hamarren gutxiago eta orain dela urtebete baino bi puntu gehiago (%12,1), hain zuzen ere. Hala, Bizkaiko langabezia EAEko %13,0ren eta estatuko %16,4ren artean dago. Langabezia tasa baxuena duen sektorea industria da oraindik ere (%11,1), ondoren, zerbitzuen sektorea (%13,6) eta eraikuntza sektorea (%16,6) daude, eta, lehen sektoreak, pisu erlatibo gutxi duenak, %39,3ko kopurua du.

Sozietate demografia

Sozietateei dagokionez, 2020ko hirugarren hiruhilekoan 315 sozietate sortu ziren, 2019ko aldi berdinean baino hogeit gutxiago, baina harpidetutako kapitala nabarmenki gehitu da (%22,3), apiriletik ekainera -%70,6 gutxitu ondoren.

Uztailetik irailera, 107 sozietatek gehitu dute kapitala Bizkaian, 2019ko hiruhileko berdinean baino hamahiru gutxiagok, eta handitutako kapitalaren gutxitzea -%13,0koa izan da.

2020ko udako hilabeteetan, bigarren hiruhilekoz jarraian, deuseztatutako sozietateen kopurua jaitsi zen, hain zuzen ere, -%8,7 (aurreko hiruhilekoan, -%49,6).

Prezioen bilakaera

HK Eren datuekin, Bizkaiko prezio arrunten BPGd 2020ko hirugarren hiruhilekoan 9.278,8 milioi eurokoa izan da, orain dela urtebete baino 798,8 milioi gutxiago, eta horrek esan nahi du, urte arteko jaitsiera -%7,9koa izan dela. Horrez gain, BPGd-ren kalkulaturako bolumen jaitsiera -%7,7koa izan da, eta prezioen deflatorea, -%0,2koa, hain zuzen ere.

Inflazioari dagokionez, 2020ko ekitaldi hasieran urte arteko tasa %1,4koa zen, eta ordutik aurrera, Bizkaiko Kontsumo Prezioen Indizea (KPI) jaisten joan da, apirilean negatiboa izan zelarik (-%0,5) eta urriko azken datuaren arabera, -%0,3koa izan zen.

Urrira arte, metatutako batez bestekoan nabarmentzekoa da elikagaien prezioen igoera (%3,2) eta etxebizitzan (-%3,4), aisialdian eta kulturean (-%1,0) eta garraioan (-%3,7) izandako jaitsierak.

Epe laburrerako aurreikuspenak

Aurreko aldizkarian Bizkaiarentzat zehaztutako aurreikuspenak mantentzen dira. Munduko ekonomia guztietan bezala, Bizkaiko jarduera nabarmenki baldintzatuko dute pandemiaren ondorioek.

Hirugarren hiruhilekoan, apiriletik ekainera gertatutako jaitsiera arindu da, hiruhileko arteko aurrerapena %15,3koa izan delarik, baina, urte arteko datuetan, jarduera 2019ko mailetatik oso urruti dago. Hiruhilekoko datu on hori EAEkoa baino bi hamarren txikiagoa da. Ziurrenik, urteko azken hiruhilekoan eta berragertze etengabeen ondorioz ezarritako neurriak direla-eta, urritik abendurako hazkundera azken aurreikuspenetan adierazitakoa baino txikiagoa izango da.

Horrekin guztiarekin, eta Eusko Jaurlaritzako Ekonomia eta Plangintza Zuzendaritzak EAErako egindako estimazioekin bat eginez eta kontuan hartuz Bizkaiak euskal ekonomiaren %50 inguru barne hartzen duela, lurraldeko produktuen 2020ko jaitsiera -%10,2 ingurukoa izango da, eta 2021ean, %8,9ra arte igo beharko litzateke.

Aurreko txostenean adierazi genuen moduan, barne eskaria (Bizkaiko ekonomiaren motor tradizionala) da COVID-19aren krisiaren kalte gehien sufritu duen agregatua, eta barne eskaria izan beharko litzateke lurraldearen berreskuratzea zuzendu beharko lukeen agregatua.

Ekonomiaren Abagunearen Adierazkarien Laburpena

Urtetik urterako ald%

	Iturria	Epealdia	Bizkaia		Euskadi		Espainia	
			2019	2020	2019	2020	2019	2020
BPG BOLUMINA	Eustat/INE(a)	III Hiruhilekoa	2,3	-10,1	2,3	-10,1	2,0	-11,5
BPG NOMINALA	Eustat/INE(a)	III Hiruhilekoa	3,2	-10,2	3,3	-10,1	3,3	-10,5
EKOIZPENA								
-I.E.I. Orokorra	Eustat/INE	Urt.-Iraila	4,8	-16,5	1,4	-14,9	0,6	-11,5
-I.E.I. Orokorra zuzenduta	Eustat/INE	Urt.-Iraila	4,5	-17,2	1,0	-15,3	0,9	-12,1
-Landunak Guztira	INE	III Hiruhilekoa	2,3	-2,4	1,7	-2,2	2,4	-2,8
-Landunak Guztira	Eustat	III Hiruhilekoa	1,4	-2,8	1,6	-2,5	--	--
-Gizarte Segurantzako Afiliatuak	G. Segurantza	Urt.-Iraila	2,1	-0,9	2,0	-1,0	2,7	-2,1
INDUSTRIA								
-I.E.I. Ateratze Industriak	Eustat/INE	Urt.-Iraila	0,1	-21,5	-5,3	4,4	-3,7	-6,8
-I.E.I. Beste Manufakturrak	Eustat/INE	Urt.-Iraila	1,3	-18,1	0,0	-15,9	1,0	-13,4
-I.E.I. E.Elek., Gasa eta Ura	Eustat/INE	Urt.-Iraila	34,8	-10,3	15,8	-9,7	-1,5	-7,0
-Landunak Industrian	INE	III Hiruhilekoa	-6,8	-1,3	-6,2	-1,9	2,0	-2,3
-Landunak Industrian	Eustat	III Hiruhilekoa	-9,8	0,7	-1,7	-1,3	--	--
-E. Elek. kontsumoa Industrian	Iberdrola	Urt.-Iraila	1,4	-15,7	-1,0	-13,7	--	--
-E. Elek. kontsumoa Ind. Sid. Gabe	Iberdrola	Urt.-Iraila	0,4	-10,0	-1,2	-10,1	--	--
ERAIKINTZA								
-Landunak Eraikintza	INE	III Hiruhilekoa	28,8	7,0	10,5	-2,2	6,1	-3,4
-Landunak Eraikintza	Eustat	III Hiruhilekoa	14,0	-2,7	3,5	-3,9	--	--
-En. Elek. kontsumoa Eraikintzan	Iberdrola	Urt.-Iraila	9,6	-9,0	10,9	-11,3	--	--
ZERBITZUEN SEKTOREA								
-Bidaia-irteerak Mugimendua	INE	Urt.-Iraila	3,6	-64,0	3,1	-57,3	3,3	-65,8
-Bidaia-irteerak Mugimendua	Eustat	Urt.-Iraila	4,1	-62,6	3,8	-57,9	--	--
-Gauak	INE	Urt.-Iraila	3,6	-64,6	3,0	-58,5	1,2	-71,0
-Gauak	Eustat	Urt.-Iraila	3,9	-62,1	4,7	-58,7	--	--
-Landunak Zerbitzuetan	INE	III Hiruhilekoa	2,4	-3,2	3,4	-2,0	2,4	-2,8
-Landunak Zerbitzuetan	Eustat	III Hiruhilekoa	3,0	-3,2	2,5	-2,5	--	--
-En. Elek. kontsumoa Zerbitzuetan	Iberdrola	Urt.-Iraila	-4,6	-10,6	-3,1	-9,7	--	--
LAN MERKATUA								
-Langabezia Tasa	INE	III Hiruhilekoa	10,9	11,7	9,3	10,3	13,9	16,3
-Langabezia Tasa	Eustat	III Hiruhilekoa	10,5	11,4	9,4	10,0	--	--
-Erregistratutako Langabezia	SEPE	Urt.-Iraila	-7,5	6,4	-6,8	7,2	-4,7	7,3
-Erregistratutako Kolokazioak	SEPE	Urt.-Iraila	1,9	-32,0	2,1	-31,7	3,0	-30,3
BARRU ESKARIA								
-I.E.I. Kontsumo Ondasunak	Eustat/INE	Urt.-Iraila	--	--	3,1	-7,2	2,1	-8,9
-Turismo-ibilgailuen matrikulazioa	D.G. Tráfico	Urt.-Iraila	-4,9	-27,5	-4,8	-26,4	-6,0	-37,8
-E. Elek. kontsumoa Etxeetan	Iberdrola	Urt.-Iraila	-5,3	0,7	-4,8	1,5	--	--
-I.E.I. Ekipamendu Ondasunak	Eustat/INE	Urt.-Iraila	--	--	1,3	-15,0	2,3	-19,9
-Zama-ibilgailuen matrikulazioa	D.G. Tráfico	Urt.-Iraila	-7,9	-31,3	-8,8	-27,3	-2,7	-28,2
KANPOKO ESKARIA								
Esportazioak Guztira	S.E.Comercio	Urt.-Iraila	-7,3	-20,7	-1,2	-19,7	1,6	-12,6
-Esp. ez energetikoak	S.E.Comercio	Urt.-Iraila	-4,2	-13,2	0,5	-17,2	2,0	-10,4
-Esp. E.E. Europar Batasuna	S.E.Comercio	Urt.-Iraila	-5,1	-13,4	3,9	-16,2	1,4	-9,2
-Esp. E.E. munduko gainer.	S.E.Comercio	Urt.-Iraila	-2,4	-12,8	-6,3	-19,3	3,1	-12,8
Importazioak Guztira	S.E.Comercio	Urt.-Iraila	0,5	-28,2	0,8	-24,0	2,0	-17,2
-Inp. ez energetikoak	S.E.Comercio	Urt.-Iraila	3,6	-14,0	2,2	-16,3	2,9	-13,8
-Inp. E.E. Europar Batasuna	S.E.Comercio	Urt.-Iraila	1,8	-15,5	0,8	-19,0	0,2	-15,4
-Inp. E.E. munduko gainerakoak	S.E.Comercio	Urt.-Iraila	6,3	-11,9	5,4	-10,4	7,0	-11,6
PREZIO ETA SOLDATAK								
-KPI	INE	Urt.-Iraila	0,9	0,0	1,0	0,0	0,8	-0,2
-PIIA	INE	Urt.-Iraila	--	--	1,3	-7,6	0,2	-4,8
-Itundutako soldata-igoera	Mº de Empleo	Urt.-Iraila	1,6	1,7	1,7	1,7	2,3	1,9
EKONOMIAREN FINANTZAKETA								
-Kredituak S. Egoiliarretan	BdE	II Hiruhilekoa	-1,8	-0,2	-2,1	1,1	-2,1	0,9
-Gordailuak S. Egoiliarretan	BdE	II Hiruhilekoa	5,0	1,0	5,3	1,8	4,7	1,7

Daturik gabe=d.g.

BPG Espainia INE(a) aurrerapena

ZERGA ABAGUNEA

Enpresa jarduerak eta enpleguak inpaktu negatibo handia jasan dute 2020ko lehenengo bederatzi hilabeteetan, baita ere Espainiako Bankuaren Hiruhileko Balantzeen Zentralaren laginean parte hartzen duten enpresen egoera ekonomikoak eta finantzarioak, eta, hori guztia, COVID-19-aren eta pandemiari aurre egiteko ezarritako neurrien ondorioz. Horrenbestez, soberakin arruntak eta errentagarritasun maila nabarmenki gutxitu dira, eta azken emaitza garbia negatiboa izan da.

Jardueraren murrizketa nabarmenaren ondorioz, finantzazkoak ez diren sozietateen balio erantsi gordinaren (BEG) urte arteko tasa $-\%22,5$ jaitsi zen izendun terminoetan (2019ko hirugarren hiruhilekora arte $\%0,7$ ko gehikuntza erregistratu zen). Atzerakuntza sektore guztietan gertatu zen, eta, bereziki larria izan zen industria adarrean ($-\%33,6$), eta, zehazki, finketaren eta garraio materialen fabrikazioaren eta industria kimikoaren azpisektoreetan.

Langileen gastuak $-\%4,9$ gutxitu ziren batez besteko ordainsariak murriztu egin zirelako ($\%1,1$), eta, bereziki, batez besteko plantilla eraginkorrak jaitsi egin zirelako ($-\%5,4$ irailera arte). Plantillaren doikuntzek bereziki eragin zuten aldi baterako langileen kolektiboan ($-\%19,5$) eta langile finkoen kasuan, enpleguaren murrizketa txikiagoa izan zen ($-\%3,0$).

Jarduera nabarmenki murriztu ondoren eta langileen gastuak modu apalean jaitsi ondoren, emaitza ekonomiko gordinaren (EEG) urte arteko tasa negatiboa izan da ($-\%39,5$). Finantza diru-sarrerak modu negatiboan gutxitu dira ($-\%33,3$), izan ere, jasotako dibidenduak eta kobratutako interesak nabarmenki murriztu ziren ($-\%37,1$ eta $-\%20,1$, hurrenez hurren). Finantza gastuek behera egiten jarraitzen dute ($-\%8,1$), nagusiki, finantzaketa gastuak murriztu direlako. Aurreko guztiaren ondorioz, emaitza garbi arrunta (EGA) nabarmenki gutxitu zen ($-\%71,2$), aurreko urteko aldi bereko jaitsiera $-\%0,3$ koa izan zela kontuan hartuz.

Diru-sarrera eta gastu ez-ohikoen bilakaerarekin eta sozietateen zergagatiko gastuarekin, irailera arteko azken emaitza garbia negatiboa izan zen, eta, hori, 2002tik, ez zen gertatzen HBZ-n. Ondorioz, BEGd-ren gainera emaitza $-\%16,1$ koa izan zen (2019ko urtariletik irailera $\%19,4$ koa).

Errentagarritasun arrunteko ratioak nabarmenki gutxitu ziren, aurreko urteetako goranzko joera hautsiz. Aktiboaren errentagarritasuna, 2019ko urtariletik irailera arteko $\%4,5$ etik $\%2,2$ ra igaro da. Besteren finantzazioaren batez besteko kostuaren joera beheranzkoa da aurreko urteetan bezala, eta urte arteko ehunekoa $\%1,8$ koa da (2019an baino bi hamarren gutxiago). Aktiboaren errentagarritasuna bere kostua baino handiagoa izatean, ratio bien arteko diferentziala, nahiz eta nabarmenki jaitsi, oraindik positiboa da ($\%0,3$), eta, 2019an, bi puntu eta erdikoa zen.

Koronabirusak sortutako ustiapen defizitak finantzatu behar direnez eta likidezia bilatu behar denez egoera zalantzarri bateko etorkizuneko beharrei aurre egiteko, enpresen zorra gehitu egin da.

Argitaratutako azken datuen arabera, urtariletik urrira arteko estatuko zerga diru-bilketa (lurraldeko administrazioei egotzi dakiekeen partaidetza barne) 163.993 milioikoa izan da,

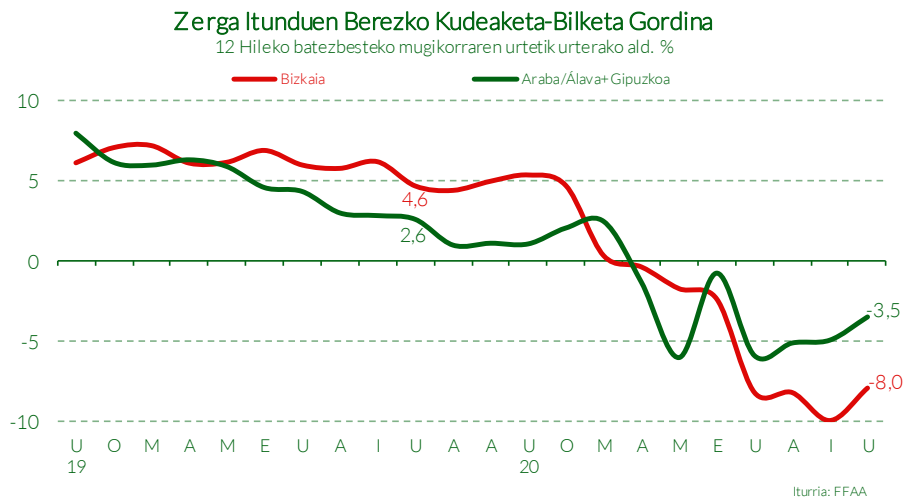
2019ko aldi berean baino $-10,4\%$ gutxiago, eta horren arrazoia zuzeneko zergapetzea $-8,4\%$ eta zeharkakoa $-12,4\%$ gutxitzea izan da.

Hazkunde izenduna eta diru-bilketaren garapena

Pandemiaren ondorioz, 2020an, aurrekaririk gabeko diru-bilketaren murrizketa gertatu da.

2020ko urrira arte, EAE-ko tributu itunduengatiko diru-bilketa gordina 14.233,5 milioi eurokoa izan zen. Horrek esan nahi du, urte arteko kopurua $-9,1\%$ gutxitu dela (2019ko aldi berean, gehikuntza $3,0\%$ izan zen).

Bizkaian, tributu itunduengatiko diru-sarrerak gordinak (EAE-ko guztiaren $59,6\%$), urrira arte 8.487,2 milioi eurokoak izan ziren, eta horrek esan nahi du, 2019ko aldi berdinarekin alderatuz, jaitsiera $-10,6\%$ izan dela (orduan, gehikuntza urte arteko $4,5\%$ izan zen). Jaitsiera, Arabakoa baino txikiagoa ($-11,3\%$) eta Gipuzkoakoa ($-4,5\%$) baino handiagoa izan da.

Foru administrazioek 2020ko urtariletik urrira arte egindako itzulketak $3,3\%$ arte gehitu ziren (2019ko aldi berean $6,0\%$ izan ziren). Arabako ($16,3\%$) eta Gipuzkoako ($1,8\%$) igoerek, Bizkaiaren jaitsiera ($-0,2\%$) konpentsatu dute.

Hala, EAEko 2020ra arteko tributu itunduen diru-bilketa garbia 11.219,2 milioi eurokoa izan zen (orain dela urtebete 12.744,6 milioi eurokoa), eta, horrek esan nahi du, jaitsiera $-12,0\%$ izan dela (2019ko lehenengo hamar hilabeteetako gehikuntza $2,4\%$ izan zen).

Bizkaian, foru aldundien doikuntzen aurretik, urtariletik urrira arteko diru-sarrerak garbiak 7.135,9 milioi eurokoak izan ziren, eta, beraz, 2019arekin alderatuz, $-12,3\%$ eta 1.005,4 milioi euroko murrizketa egon zen (orduko urte arteko hazkundea $4,0\%$ izan zen).

Estatuarekiko doikuntzak albo batera utzita (850,8 milioi eta $-24,1\%$ gutxitzea 2019arekin alderatuz), EAEn, kudeaketa propioagatiko diru-bilketa garbia (guztiaren $92,4\%$), 10.368,4 milioi eurokoa izan da urrira arte, eta urte arteko jaitsiera $-10,8\%$ izan da (2019an, $2,1\%$ hazi zen), izan ere, diru-bilketa gordina $-8,5\%$ gutxitu zen eta itzulketak $1,8\%$ gehitu ziren.

Martxotik aurrera jarduera ekonomikoa jaisteaz gain, Bizkaiko Ogasunak pandemiaren ondorio ekonomikoak gutxitzeko zergadunei ezarritako neurriek aldiko diru-bilketa baldintzatu dute. Neurri garrantzitsuenen artean dago jarduera ekonomikoak egiten dituzten pertsona fisikoentzako PFEZren zatikako ordainketak kentzea.

Bizkaian foru aldundien arteko eta estatuarekiko egindako doikuntzen aurretik, kudeaketa propioko zerga itunduengatik diru-sarrera garbiak 6.707,2 milioi eurokoak izan ziren urrian, 2019ko aldi berdinean baino 869,2 milioi euro gutxiago, hain zuzen ere. Datu horren arabera, urte arteko jaitsiera -%11,5ekoa izan zen (orain dela urtebete %3,9 igo zen), hau da, EAEko batez bestekoa baino gehiagokoa (-%10,8).

Era berean, ekarpen koefizienteen arabera foru aldundien artean BEZaren eta fabrikazioko zerga berezien diru-bilketan doikuntzak egin ondoren eta lurralde historikoen arteko transferentziak eginda, 2020ko lehenengo hamar hilabeteetan, Bizkaiko kudeaketa propioko doitutako diru-sarrera garbiak 5.636,1 milioi eurokoak izan ziren (2019an baino 715,5 milioi gutxiago), eta urte arteko jaitsiera -%11,3koa izan zen (orain dela urtebete %2,2ko bilakaera izan zuen).

Kapituluen arabera, eta kudeaketa propioaren barnean, EAEn gehiago jaitsi da zeharkako ezarpenarekiko diru-bilketa (-%16,2) zuzeneko baino (-%5,9). Bizkaian, foru aldundien arteko doikuntzen aurretik, lehenengoaren diru-bilketa gehiago jaitsi da (-%15,2) bigarrenarena baino (-%7,1).

Azken datuekin, azarora arte, EAEko zerga itunduen bilketa garbiak 1,1 puntu berreskuratu du (-%10,9). Bizkaian, kudeaketa propioko zerga itunduengatik diru-sarrera garbiak hamarren bat hobetu dute, -%11,4 jaitsi baitira.

Atal fiskal honetan jasotako datu guztiak zuzen interpretatzeko, kontuan hartu behar da 2019 eta 2020 artean ziurtatutako diru-bilketako zifrak ez direla homogeenak, izan ere, ekitaldi honetan, eragina izan dute zergadunen likidezia faltaren arazoak arintzeko ezarritako neurriek (COVID 19-aren hedakuntza gelditzeko ezarritako neurrien ondorioz jarduera gelditu zelako).

Zuzeneko zergapetzearen bilakaera

EAEko zergapetze gordinaren bilakaerak 2020ko urrira arte urte arteko -%4,8ko jaitsiera izan du (2019an %0,7 igo zen). Bakarrik Gipuzkoak izan du emaitza positiboa, %1,6 hazi baita, PFEZren kanpainako datuek sustatuta. Gainerako bi lurralde historikoetan, Arabak izan du galera handiena, -%10,1era artekoa (2019an -%2,8 jaitsi zen), eta, ondoren, Bizkaiak, -%6,7 jaitsi baita (2019an, %1,2 igo zen).

EAEko zerga zuzenetan urrira arte egindako itzulketak %2,6 gehitu ziren (2019ko aldi berdinean %4,9 igo ziren). Horren arrazoia izan zen, Araban -%7,3 eta Bizkaian -%3,0 jaitsi zirela, eta, Gipuzkoan, aldiz, %14,6 igo zirela.

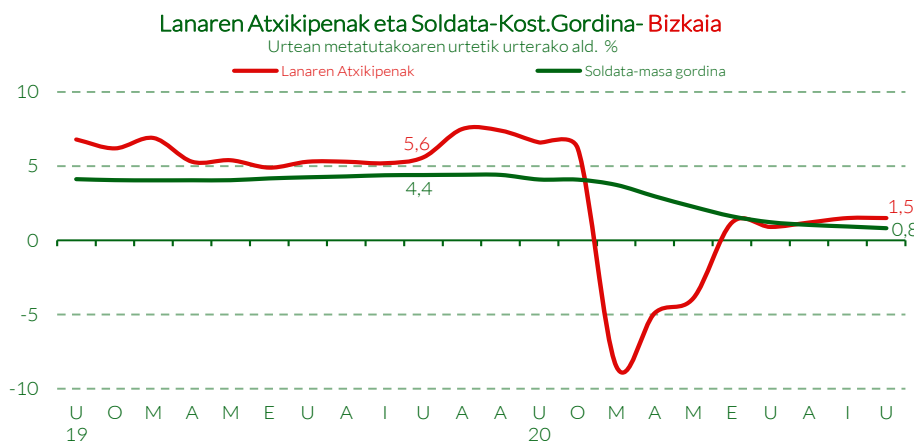
Hala, 2020ko lehenengo hamar hilabeteetako zuzeneko diru-bilketa garbia -%5,9 jaitsi da EAEn, Bizkaian (-%7,2), Araban (-%10,6) eta Gipuzkoan (-%0,9) jaitsierak egon direlako.

Laneko atxikipenen datuak positiboak dira oraindik ere. Ezarpen zuzenaren barnean, urrira arteko Bizkaiko laneko atxikipenengatiko diru-bilketa, nahiz eta ABEE-ak ezarri diren eta langabeziak gora egin duen, urte arteko %1,5 igo da (2019ko aldi berdinean, %5,6 igo zen, igoera nabarmenki handiagoa izan zelarik orduan). Hala ere, Gipuzkoako (%1,0) eta Arabako (%0,3) gehikuntza baino handiagoa izan da.

Bizkaiko lan atxikipenei lotutako Gizarte Segurantzako araubide orokorreko afiliazioetan, pandemiaren ondoriozko lanpostuen galerak jarraitu egiten du. Hala, hilabeteko batez bestekoak, urrira arte, -%0,9ko jaitsiera izan du (aurreko urtean %2,8 igo zen). EAEko batez bestekoa baino hamarren bat gutxiago jaitsi da, hori ere estatuan (-%2,3) gertatutako jaitsieraren azpitik kokatu delarik.

Bestalde, Enplegu eta Gizarte Segurantzako Ministerioaren datuen arabera, Bizkaiko hitzarmenetako batez besteko soldata gehikuntza 2020ko urrira arte metatutako %1,7n mantendu da (aurreko urtean baino hamarren bat gehiago), EAE-ko batez bestekoaren berdina (%1,7) eta estatukoaren azpitik (%1,9).

Lan atxikipenez gain, emaitza positiboa izan dute ondare irabazien atxikipenek (%72,4), nagusiki, Inbertsio kolektiboko erakundeetan eta kapital higigarrien atxikipenetan akzioak eta partaidetzak eskualdatu direlako (%3,1).

Alderantziz, kapital higiezinaren atxikipenak -%10,8 jaitsi dira eta PFEZren zatikatutako ordainketak -%31,6, izan ere, lehenengo hiru hiruhilekoetakoak indargabetu egin ziren, 1/2020 eta 10/2020 Foru Dekretu Arautzaileen bitartez.

Bizkaiko sozietateen gaineko zergaren diru-bilketa urrira arte jaitsi zen termino gordinetan (-%25,1), 2019ko lehen hamar hilabeteetan -%8,0 jaitsi ondoren. Itzulketak %21,3 gehitu ziren, eta, orain dela urtebete, %335,6 igo ziren. Aurrekoaren ondorioz, 2020ko diru-bilketa garbia -%26,0 gutxitu da (2019an, -%9,3).

Diru-bilketaren jaitsiera azaltzen duten faktoreen artean dago mikro enpresentzako eta enpresa txikientzako sozietateen gaineko zergaren aurkezpen eta ordainketa epea atzeratu izana, zeina, kasu batzuetan, azarora arte iritsi daitekeen, eta, horrez gain, 4/2020 Foru Dekretu Arautzaileak, %60ko kenkari ez-ohikoa ezarri du pandemiari aurre egiteko, betekizun batzuk betez.

Ezarpen zuzeneko gainerako alderdietan, nabarmentzekoa da Oinordetzen eta dohaintzen gaineko zergaren diru-bilketaren jaitsiera (-%12,9) eta Ondarearen gaineko zergaren hazkundera (%4,1), horiek aurkezteko epea, Pertsona fisikoen errentaren gaineko zergan bezala, irailaren 30era arte atzeratu ondoren.

Zeharkako zergapetzearen bilakaera

Kontsumoaren jaitsierak zehazten du zeharkako zergapetzearen garapena.

2020ko urrira arte, EAEko kudeaketa propioko zeharkako zergapetze gordina -%12,2 jaitsi zen urte arteko terminoetan, eta, egindako itzulketak, %1,5 igo ziren. Hala, urteko lehen hamar hilabeteetan, zeharkako zerga garbien diru-bilketak -%16,2 galdu du (2019ko aldi berdinean, %4,8ko aurrerapena izan zuen).

Bizkaian, foru aldundien doikuntzen aurreko kudeaketa propioagatik zeharkako diru-bilketa gordina -%13,3 jaitsi zen, eta itzulketak -%1,6 gutxitu ziren (2019ko aldi berdinean %6,0 gehitu ziren), hala, diru-bilketa garbia -%15,2 jaitsiz (urtebete aurretik, %7,5 igo zen).

Bizkaiko BEZagatik diru-bilketa gordina, 2020ko urtarritetik urrira (zeharkako diru-bilketa gordinaren %69,0 ingurukoa), -%14,1 jaitsi da, eta itzulketak, -%1,7 murriztu dira.

Aurrekoaren ondorioz, BEZaren diru-sarrera garbiak -%17,3 jaitsi dira (2019ko aldi berdinean, datu ona izan zuten, %5,4 igo baitziren).

Bizkaiak, beste foru aldundi batzuei 633,0 milioi euro ordaindu dizkie 2020ko urrira arte BEZaren doikuntzengatik (2019an baino -%15,1 gutxiago), eta, beraz, egokitutako diru-bilketa garbia -%18,3 jaitsi zen.

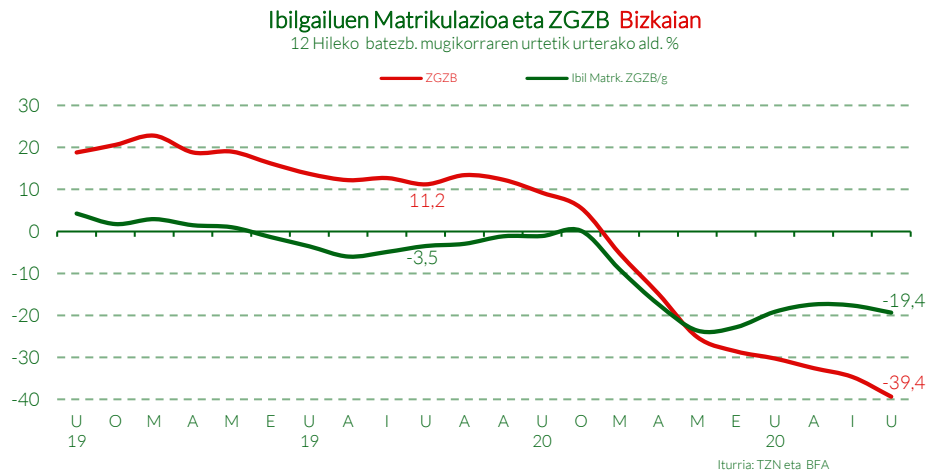
Bizkaiko kudeaketa propioko 2020ko urtarritetik urrira arteko diru-bilketa -%10,4 jaitsi zen, eta orain dela urtebete, %13,1ko bilakaera izan zuen.

Bere osagai nagusiak (Hidrokarburoen gaineko zergak), urte arteko -%11,3ko jaitsiera izan zuen, petrolioaren prezioa jaitsi zelako eta jarduera ekonomikoa gelditzearen ondorioz, eskaria gutxitu zelako.

Tabako lanen gaineko zergak, abuztura arte joera positiboa izan zuen, baina, gero joera aldatu zuen eta urtarritetik urrira, -%1,3ko jaitsiera izan zuen.

Gainerako lurraldeekiko doikuntzak egin ondoren (433,1 milioi euroko ordainketarekin eta urte arteko -%8,9ko jaitsierarekin), Bizkaiak zerga bereziengatik egokitutako diru-bilketa garbia urrira arte -%11,4 jaitsi da (2019an %10,8 gehitu zen).

2020ko martxotik aurrera, zenbait garraiobideren gaineko zerga bereziaren diru-bilketa gehiago jaitsi da zerga horri atxikitako ibilgailuen (turismoak eta motozikletak) matrikulazioa baino, eta, horrek esan nahi du, erosleek, pandemiaren aurreko joerarekin alderatuz, orain, ibilgailu merkeagoak eta gutxiago kutsatzen dutenak nahiago dituztela.

2020ko urrira arte 16.560 ibilgailu matrikulatu zituzten, 2019ko aldi berdinean baino %23,6 gutxiago. Eta garraiobide batzuen zerga bereziaren diru-bilketa $-\%47,5$ jaitsi da 2020ko urtarritetik urrira, 2019ko aldi berdinean, %12,4 gehitu zelarik.

Zeharkako zergen gainerako elementuetan, urteko lehenengo hamar hilabetei dagokienez, nabarmentzekoa da Ondare eskualdaketen zergak izandako $-\%25,2$ ko jaitsiera, kostubidezko eskualdaketen modalitatean. 2019ko aldi berdinean ere $-\%0,2$ jaitsi zen, eta, horrek esan nahi du, erabilitako etxebizitzaren merkaturako eragiketen jaitsiera nabarmenki azkartu dela.

Epe laburrerako aurreikuspenak

Askotariko zerga neurriak ezarri dira Bizkaian eta EAEn, eta, horiek guztiek, ekitaldi honetako eta 2021eko diru-bilketan izango dituzte ondorioak.

Hala, Bizkaiko, Arabako eta Gipuzkoako Foru Aldundiek erabaki dute, 2021era arte luzatzea Covid-19aren ondorio ekonomiko larrienak jasan dituzten zergadunei laguntzeko neurriak, ekitaldi honetan enpresei eta autonomoei laguntzeko ezarritako neurri gehienak luzatuz.

Era berean, PFEZrekiko neurri berriak onetsi dituzte helburu berdinarekin. Horien artean, aitortzeko betebeharra ezartzen duen zenbatekoa gehitzea eta administrazioak emandako eta laguntza kontzeptuan jasotako zenbait kopuruetatik salbuestea, pandemiaren ondorioz jardura eten den kasuetan.

Autonomoak 2020ko hirugarren hiruhilekoko zatikatutako ordainketatik kanpo utzi dira, ohiko moduan, urtarritan ordaintzen dutena. Bermerik eta interesik gabeko salbuespenezko atzeratze araubidea ere ezarri da zenbait zergadunek zorrak ordaintzeko.

Hala, LPEK-k behin-behineko estimazioa egin zuen urrian hurrengo ekitaldietarako diru-bilketaren inguruan. Hala, 2020an tributu itunduen diru-sarrerak nabarmenki jaistea espero da, Bizkaian, $-\%13,6$ eta EAEn, $-\%13,3$, gutxi gorabehera. 2021an, diru-sarrera fiskalak nabarmenki berreskuratzea espero da, Bizkaian eta EAEn, %6,3, hain zuzen ere.

Zerga Abagunearen Adierazkarien Laburpena

Urtetik urterako ald.% /urtarrila-urria

Adierazkariak (datu osoa)	Bizkaia		Ara./Álav.+Gipuzkoa		Lurralde Erkidea*	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Lanaren Etekinen Atxik.	6,4	0,9	6,5	0,9	5,4	0,7
Kapitalaren Etekinen eta Ondare-irabazien Atxik.	-20,2	7,0	-29,4	2,4	1,8	-15,2
Zuzeneko Zergak	1,4	-6,9	0,7	-1,9	-0,7	-7,8
BEZ. Kudeaketa Propioa / Barruko Eragiketak	4,3	-13,3	1,4	-9,4	3,0	-9,5
Ondare Eskualdaketak eta Egintza Jr. Dokumen.	0,6	-27,0	1,8	-12,9	d.g	d.g
Zenbat Garraiobide gaineko Zerga	12,4	-44,0	7,8	-46,4	d.g	d.g
Fabrikazioaren gaineko Zerga Bereziak. Kude. Propioa	11,9	-10,3	3,0	-12,4	4,7	-12,3
Zeharkako Zergak. Kudeaketa Propioa	6,2	-12,7	1,6	-10,0	2,5	-12,4
Zergak Itunduak. Kudeaketa Propioa	3,8	-10,0	1,0	-5,5	0,8	-10,1
Egindako diru-itzulketak. Kudeaketa Propioa	7,2	-2,4	4,5	5,4	d.g	d.g

* Lurralde Erkidean, barruko eragiketen BEZa izan ezik, adierazleak zenbateko garbieten adierazi dira

Ohar Metodologikoa

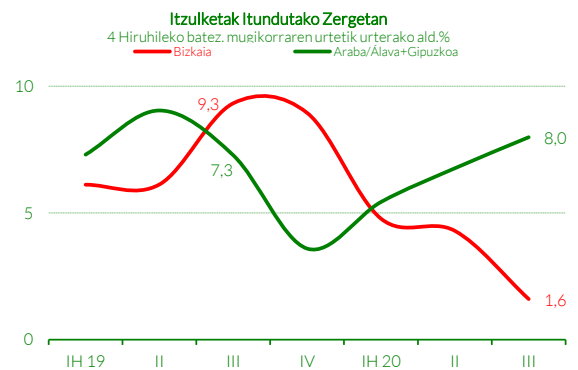
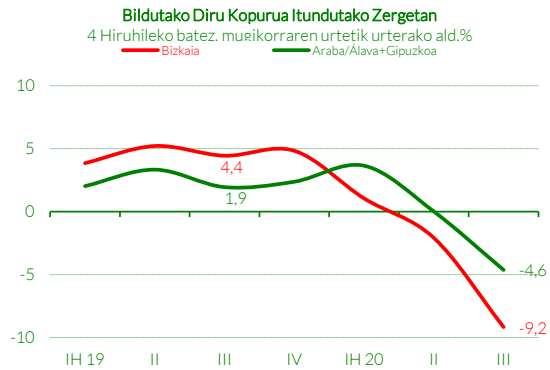
Aurkakoa adierazten ez den bitartean, zerga-adierazleak zenbateko osoetan adierazi dira, eta kudeaketa propioari dagozkio. Kudeaketa propioa lurralde-eremu bakoitzean eskuratutako diru-sarrerak dira, betiere finantza-akordioetan oinarritutako lurraldeen arteko banaketak egin aurretik.

Beraz, Koefiziente Horizontalei begira egindako BEZaren barruko berratzikipena eta Zbak nahiz modu berean banatuta Estatuarekin egindako Doikuntzak ere salbuetsita geratuko dira.

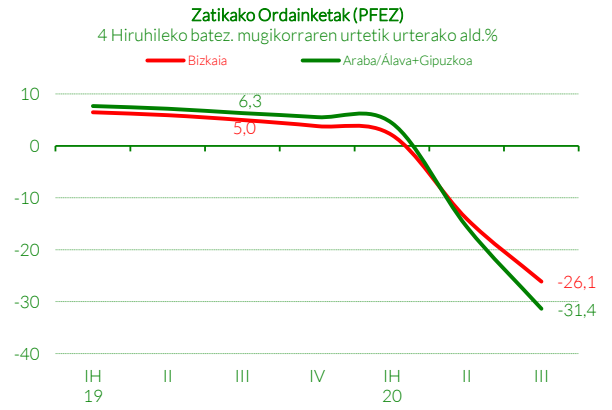
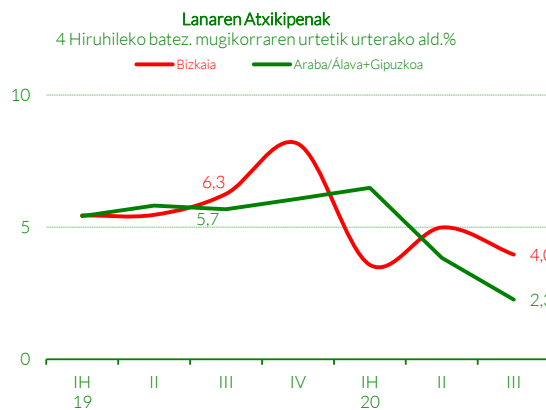
Adierazleen aukera horren ideia nagusia hazkunde izendatua eta Itun Ekonomikoaren konexio-puntuetan oinarritzen den zerga-oinarriaren euskarriaren jarraipena garatzea da.

Ekonomi Ihardueraren Fisko Adierazkarien Laburpen Grafikoa

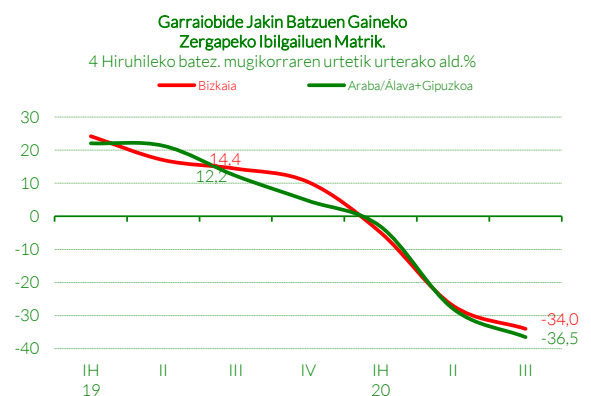
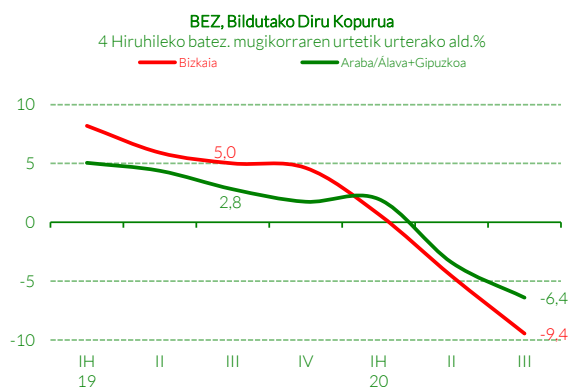
Zerga Diru-sarrera Orokorrak

Zuzeneko zergen Diru-sarrerak

Zeharkako zergen Diru-sarrerak

Datu osoak

Legezko Gordailua BI-1531-98

Argitalpena: BIZKAIKO FORU ALDUNDIA – Ogasun eta Finantza Saila

Errediakzioa, diseinu grafikoa eta infografía: EKONOMI AHOLKULARITZA ZERBITZUA

Argitalpen-itxiera: 2020ko abenduaren 14an

Aldizkari honetan azaltzen diren iritziek ez dituzte adierazten inolaz ere Bizkaiko Foru Aldundiko zuzendaritza-organoen iritzia.